

Kasvun mahdollisuus – Satakunnan tavoitteet ja toimenpiteet koronapandemian akuuttivaiheen jälkeiseen aikaan

Luonnos 30.9.2020

Sisällysluettelo:

Kasvun mahdollisuus – Satakunnan tavoitteet ja toimenpiteet koronapandemian akuuttivaiheen jälkeiseen aikaan	1
0. Yhteenveto ja keskeiset suositukset.....	4
1.0 Kasvun mahdollisuus -työn lähtökohdat	5
1.1 Tausta	5
1.2 Sisältö.....	5
1.3 Valmistelu	5
1.4 Tavoite	6
2.0 Satakunnan taloudellinen ja toiminnallinen tila.....	7
2.1 Elinkeinorakenne	7
2.2 Koronan vaikutus Satakunnan talouteen	8
2.3 Satakunnan väestödynamikka	10
2.4 Ilmastonmuutoksen hillintä ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen Satakunnassa	11
2.5 Kestävä yhdyskuntakehitys ja toimivat yhteydet	12
3.0 Satakunnan vahvuudet ja kehityskohteet	14
3.1 Uudistuva elinkeinoelämä ja TKI-toiminnan vauhdittaminen	14
3.2 Osaaminen ja sivistys aluekehityksen voimavarana.....	15
3.3 Osallisuuden ja hyvinvoinnin lisääminen sekä eriarvoistumisen ehkäisy	16
Valmisteluryhmien esitykset	18
4.0 Julkiset elinkeinopalvelut	18
4.1 Maakunnallinen yrityspalveluekosysteemi	18
4.2 Koronan vaikutusten, kasvu- ja kv-hakuisten yritysten tunnistaminen sekä tukeminen.....	18
4.3 Uudet ja nopeat rahoitusvälineet.....	20
4.4 Laajasti korona -avustusten vaikutusten tutkiminen ja niistä oppiminen	20
4.5 Uudistumisvälineet.....	21
5.0 TKI	25
5.1 Ekosysteemien kehittäminen	25
5.2 Kasvuyritykset.....	27
6.0 Infrastruktuuri	31
7.0 Työllisyys.....	34
7.1 Jatkuva oppiminen.....	34
7.2 Oppimisen siirto – työvoiman siirtyessä alalta toiselle, mitä tehtävissä tämän helpottamiseksi.....	36

7.3 Johtaminen (mm. etätyön johtamisen kehittäminen)	36
7.4 Työllisyyttä edistävien pk-yritysten investointien ja kehittämishankkeiden rahoittaminen	37
8.0 Koulutuspalvelut	40
9.0 Vaikuttaminen	42
9.1 Vaikuttamisryhmän nostot	42
10. Liitteet	44
Liite 1	44
Liite 2	44

O. Yhteenveto ja keskeiset suositukset

Työn alussa esitellään Satakunnan maakuntaa ja analysoidaan Covid-19 kriisin maakuntaan aiheuttamia vaikutuksia, sekä ennakoita kriisin mahdollisia vaikutuksia. Työssä keskitytään pelkästään kriisin taloudellisten vaikutusten analysointiin.

Suunnitelmassa on pyritty löytämään julkisesti rahoitettavia ja nopeasti toteutettavissa olevia hankkeita, joiden avulla voidaan parantaa alueen elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja luoda uutta kasvua. Hankkeiden tavoitteena on myös vastata Covid-19 kriisin aiheuttamiin akuutteihin ongelmiin. Edellä mainittuihin tavoitteisiin on hankkeiden avulla pyritty vastaamaan etenkin kehittämällä yritysten toimintaedellytyksiä digitalisaation ja vihreän kasvun sektoreilla.

Suunnitelmassa esitetyt hankkeet on kunkin valmisteluryhmän osalta koottu taulukoihin. Vaikuttamisen ryhmän esitystä ei ole koottu taulukkoon, koska ryhmän esitys sovi taulukkomuotoon. Taulukoissa käy ilmi, mitä hankkeita pienryhmä esittää ja mitä vaikutuksia hankkeilla olisi digitalisaation ja vihreän kasvun sektoreilla. Lisäksi taulukosta käy ilmi hankkeen kustannusarvio, vastuutaho, aikataulu, mahdollinen seuraava askel ja työllisyysvaikutus. Kasvun mahdollisuus suunnitelma on vielä luonnosvaiheessa ja tämän takia suunnitelmassa esitettyjen hankkeiden vaikutuksia ei ole vielä kaikilta osin saatu arvioitua. Valmisteluryhmien esityksiä ei myöskään ole luonnosvaiheessa pyritty tasapainottamaan.

Kasvun mahdollisuus suunnitelma on tarkoitus saada valmiiksi vuoden 2020 marraskuun loppuun mennessä. Valmisteluryhmien esitykset löytyvät suunnitelman luvuista 4–9. Valmisteluryhmien esityksien yhteydessä löytyy, myös vaikuttamisryhmää lukuun ottamatta, ryhmien hankkeet taulukkomuodossa.

Suunnitelmassa esitettävillä hankkeilla haettava rahoitus koostuu kolmesta erityyppisestä, mutta kiinteästi toisiinsa EU-pohjaisella ja kansallisella tasolla liittyvästä kehitysrahoitus osa-alueesta. Valmisteluryhmien ensisijainen tehtävä on ollut valmistella Satakunnan kehittämisen kannalta keskeisiä asioita ja toimenpiteitä, sekä arvioida jatkotoimiaan muistiossa olevien kriteerien kautta. Näiden lisäksi kunkin valmisteluryhmän tulee huomioida työssään rahoituksen jakautuminen kolmeen erilaiseen osa-alueeseen:

1. Vuosille 2020–2021 kohdistuvat ja nyt syksyllä TEM:n päätöksellä jaettavien noin 130 M€:n rahoituksen perusteena olevien hankeaihioiden valmistelu. Tällöin kyseessä ovat nykyisen EU-ohjelmakauden kehittämis- ja yritysrahoitushankkeet sekä kansallisella alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman kehittämisrahalla toteutettavaksi ajateltavissa olevat hankkeet.
2. Vuosille 2021–2023 kohdistuvat, vuosien 2021 ja 2022 aikana päätettävät ReactEU -rahoitusta koskevat hankkeet. Näidenkin valmisteluvastuu on TEM:illä ja aihiot tarvitaan TEM:lle nyt syksyn aikana. Kyseessä kaikkiaan Suomelle 165 M€ EU-pohjaista rahoitusta + sen lisäksi noin 123 M€ kansallista vastinrahaa eli yhteensä noin 290 M€:n kokonaisuus. Tässä kyseessä siis nykyisen EU-ohjelmakauden jatkaminen kolmella vuodella Euroopan elpymisen edistämiseksi.
3. VM:n valmisteluvastuulla olevaan isoon, Suomen osalta 2,5 Mrd€ - EU:n elpymis- ja palautumistukivälineeseen (RRF) liittyvät kokonaisuudet. Nämäkin rahoitukset pitää kansallisesti päättää vuoden 2023 loppuun mennessä ja hankkeet toteuttaa vuoden 2026 loppuun mennessä.

1.0 Kasvun mahdollisuus -työn lähtökohdat

1.1 Tausta

Satakunnan Kasvun mahdollisuus -suunnitelman aloitteena toimi maakunnan sisäinen halu ja tarve luoda kattava yhtenäinen selviytymisstrategia. Prosessi lähti liikkeelle Satakunnan Yrittäjien toiveesta tehdä maakunnan tasoinen selviytymissuunnitelma koronan aiheuttamasta kriisistä toipumiseen. Myös muut maakunnan tahot olivat kiinnostuneita selvityksen teosta ja aktiivisesti mukana hankkeessa. Satakuntaliitto lähti vetämään hanketta, koska kyseessä oli maakunnan tasoinen hanke / maakunnallinen prosessi.

Suunnitelman valmistelun aloittamisen jälkeen myös työ- ja elinkeinoministeriö esitti maakunnille vastaavanlaisen esityksen tekemistä, jotta koronan alueelliset vaikutukset ja eri alueiden kannalta tehokkaimmat elvytyskeinot voitaisiin tunnistaa. Loppukesästä 2020 suunnitelmaprosessi liitettiin myös osaksi EU:n koronatoimien kansallista valmistelua. Satakunnan omasta aloitteesta alkaneen suunnitelman käyttötarkoitus muuttui ja laajeni työn valmistelun aikana merkittävästi.

1.2 Sisältö

Satakunnan selviytymissuunnitelma keskittyy koronakriisin aiheuttamiin aluetaloudellisiin vaikutuksiin ja etenkin siihen, minkä toimien avulla Satakunnan talous- ja työllisyyskehitys voitaisiin palauttaa koronaa edeltäneeseen kasvuun. Suunnitelma on laadittu hyvin nopeassa aikataulussa samalla, kun koronaepidemia on edelleen käynnissä. Kaikkia koronan aiheuttamia vaikutuksia ei näin ollen voida vielä tietää. Etenkin elinkeinorakenteeltaan erityisesti kansainvälisille markkinoille investointihyödykkeitä valmistavassa, teollisuusvaltaisessa, Satakunnassa on ennustettu koronan vaikutusten näkyvän voimakkaimmin vasta myöhemmin loppuvuoden 2020 ja vuoden 2021 aikana.

Suunnitelmassa esitellään valmisteluryhmien valmistelemia toimenpiteitä, joiden avulla voitaisiin vastata koronakriisin aiheuttamiin taloudellisiin ja työllisyyttä heikentäviin ongelmiin. Lähtökohtana on, että mitä nopeammin ja tehokkaammin koronan aiheuttamiin haasteisiin pystytään vastaamaan, sitä vähäisemmin vaurioin kriisistä selvittää ja palaudutaan kasvu-uralle.

1.3 Valmistelu

Valmistelu alkoi, kun Satakuntaliiton maakuntahallitus perusti kasvun mahdollisuus -työn ohjausryhmän 1.6.2020. Ryhmän puheenjohtajana toimi maakuntajohtaja Asko Aro-Heinilä. Ryhmän jäseninä ovat maakunnan yhteiskunnallisesti merkittävien toimijoiden edustajia. (Ohjausryhmän jäsenet, liite 1) Ohjausryhmän tehtävänä oli kirjaimellisesti ohjata valmisteluryhmien toimintaa, määritellä valmisteluryhmien aiheet, kokoonpano, hankkeiden määrä ja aikataulu. Lisäksi ohjausryhmä määritteli, millaisia hankkeita valmisteluryhmien pitäisi tavoitella, mitkä ovat hankkeiden kärkitavoitteet sekä mitä hankkeiden vaikutuksia pitäisi arvioida.

Suunnitelmaa valmisteltiin kuudessa valmisteluryhmässä. Tässä suunnitelmassa esitettävät hankkeet pohjautuvat valmisteluryhmien esityksiin. Valmisteluryhmien aiheiksi valittiin infrastruktuuri, työllisyys, julkiset elinkeinopalvelut, vaikuttaminen, koulutus ja TKI. Aiheiksi valittiin nämä kuusi, koska ne nähtiin talouden kehityksen ja uuden kasvun luomisen kannalta merkittävimmiltä.

Suunnitelman toimenpiteiden valmisteluun osallistui valmisteluryhmien kautta laajasti maakunnan eri toimijoita. Laajapohjaisen valmistelun ansiosta suunnitelmaan saatiin nostettua monipuolisesti erilaisia hankkeita, joita myös pystyttiin arvioimaan eri näkökulmista. Valmisteluprosessin koordinoinnista ja raportin koostamisesta vastasi Satakuntaliitto. Suunnitelman laadinnassa mukana olleet sidosryhmät on lueteltu liitteessä. (Liite2)

1.4 Tavoite

Suunnitelman tavoitteena oli löytää julkisesti rahoitettavia ja nopeasti toteutettavissa olevia hankkeita, joiden avulla voidaan ensisijaisesti parantaa alueen elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja luoda uutta kasvua ja työllisyyttä. Hankkeiden toisena tavoitteena oli kriisin akuutteihin ongelmiin vastaaminen.

Suunnitelmassa uuteen kasvuun pyritään parantamalla yritysten toimintaedellytyksiä, etenkin digitalisaation ja vihreän kasvun avulla. Digitalisaatio ja vihreä kasvu nähdään poikkileikkaavina teemoina, jotka on huomioitu kaikkien hankkeiden vaikutuksia arvioidessa. Nämä huomioidaan hankkeissa, koska kyseisillä sektoreilla nähdään olevan parhaimmat edellytykset uuden kasvun luomiseen. Digitalisaatio ja vihreä kasvu ovat myös EU:n elvytysrahastojen rahoituksen myöntämisen pääedellytykset. Lisäksi suunnitelmaan valituissa toimenpiteissä on painotettu työllisyysvaikutuksia ja toteuttamisvalmiutta. Toimenpiteistä on pyritty esittämään myös kustannusarviot, pääasialliset vastuutahot ja etenemistapa.

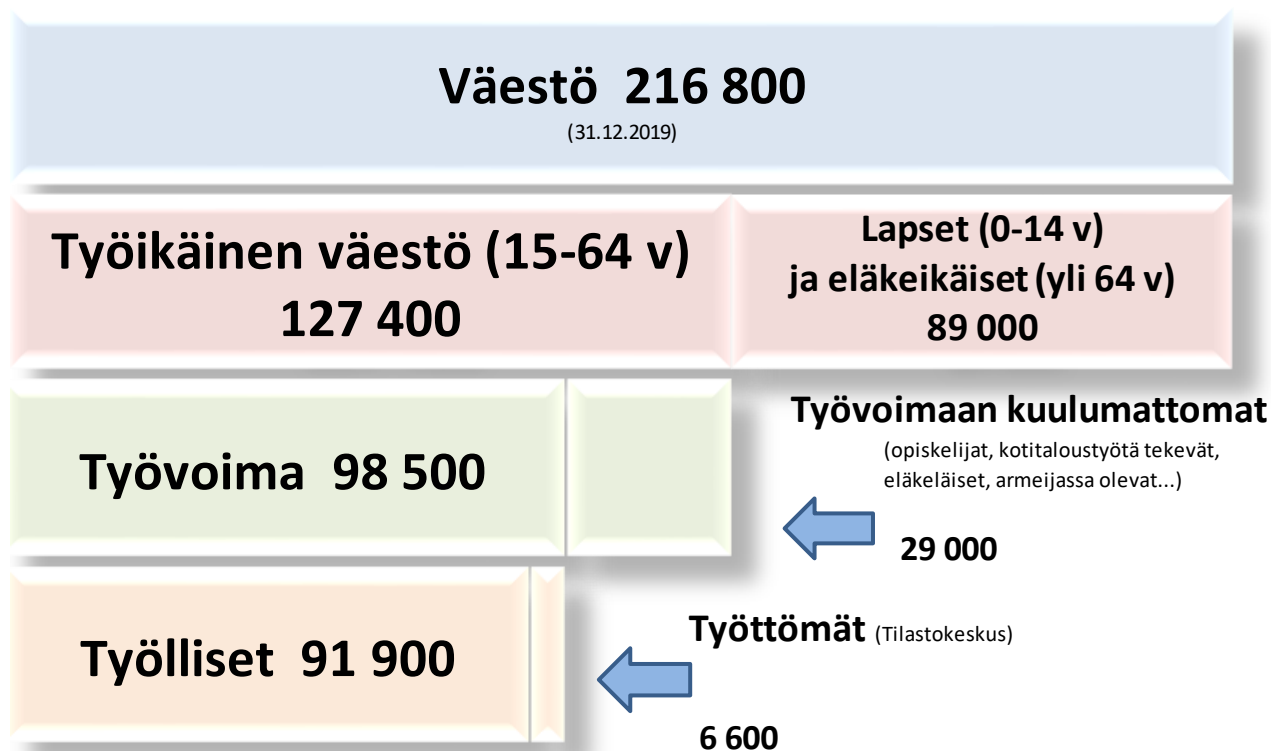
Tämän lisäksi suunnitelmaa on tarkoitus hyödyntää EU:n elvytysrahoituksesta saatavien kansallisesti käytettävien varojen hakemiseen sekä ohjaamiseen. Rahoituksen EU:sta saamisen edellytyksenä on kansalliset suunnitelmat, joista käy ilmi mihin rahoitus käytetään. Suunnitelmassa esitelläänkin hankkeita, joihin EU:n eri rahoituselementtien kautta saatavaa rahoitusta voitaisiin alueellisesti käyttää.

2.0 Satakunnan taloudellinen ja toiminnallinen tila

2.1 Elinkeinorakenne

Satakunta on taloudellisesti merkittävä maakunta Suomessa, sen merkittävyys korostuu etenkin vientiteollisuuden osalta. Satakunnassa asuu noin 217 000 ihmistä, joka on noin 4 % Suomen väestöstä, mutta silti maakunta tuottaa 6,9 % Suomen ulkomaan kaupan arvosta. Tämän lisäksi maakunnan jalostuksen (teollisuus, energiantuotanto ja rakentaminen) arvonlisäys on suhteessa asukaslukuun Suomen maakunnista kolmanneksi suurin. Teollisuudella on maakunnassa keskimääräistä merkittävämpi asema elinkeinorakenteesta. Etenkin raskaan valmistavan teollisuuden osuus arvontuotannosta on huomattavasti Suomen muiden maakuntien keskiarvoa suurempi. Teollisuuden osalta maakunnassa merkittavin ala on teknologiateollisuus, johon sisältyy metallien jalostus, telakat ja konepajat. Näiden lisäksi tärkeitä aloja ovat kemiallinen metsäteollisuus, sahateollisuus ja elintarviketuotanto. Kaikki alat elintarviketeollisuutta lukuun ottamatta suuntautuvat pääosin vientiin. Teollisuuden lisäksi myös palveluilla on maakunnassa merkittävä rooli, vaikkakin hieman pienempi kuin keskimäärin.

Satakunta 2019

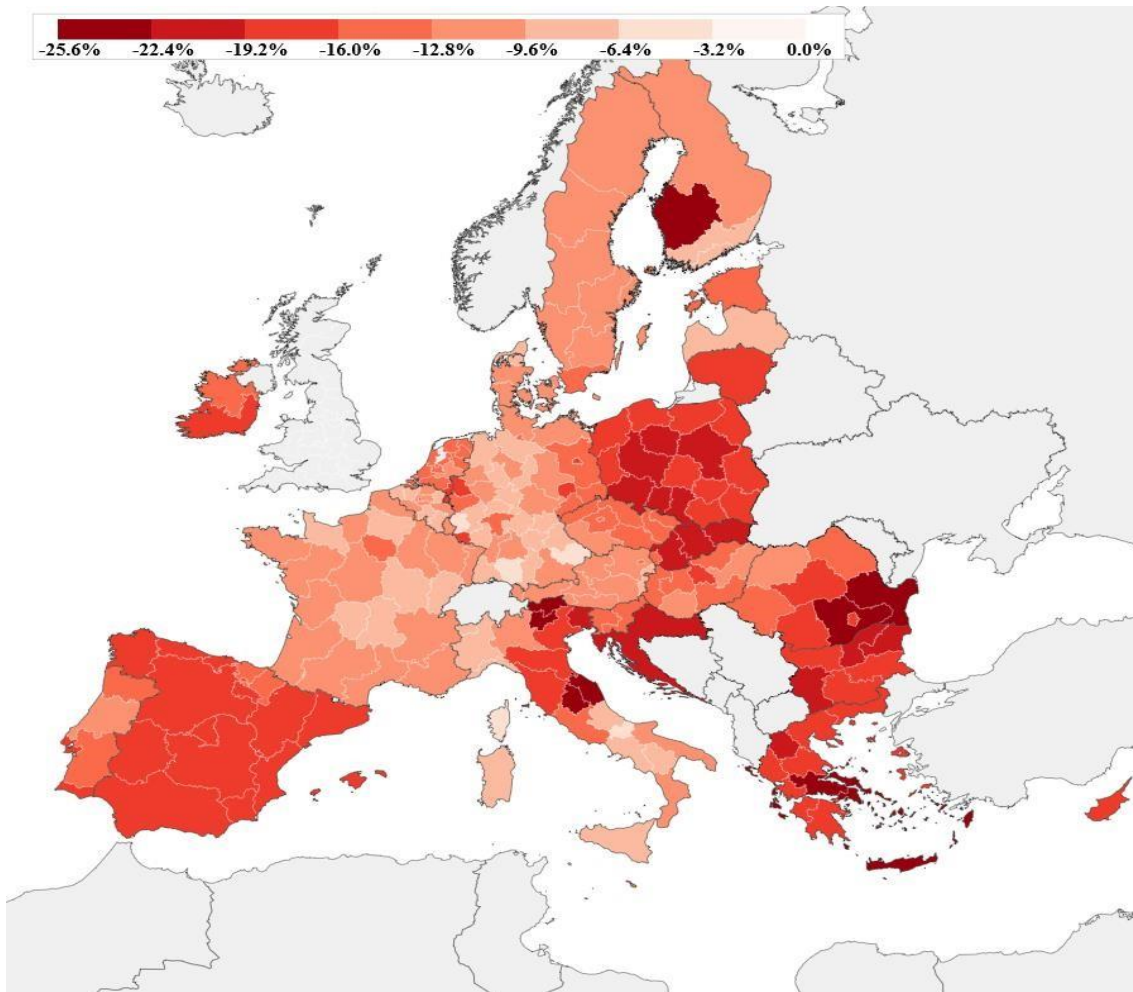

Lähde: Tilastokeskus

2.2 Koronan vaikutus Satakunnan talouteen

Koronakriisi on aiheuttanut syvän globaalin taantuman. Taantuman syvyyttä on vielä mahdotonta tietää, koska kriisin pituutta tai mahdollisen toisen aallon vakavuutta ei vielä tiedetä. Taantuman syvyydestä on kuitenkin tehty erilaisia ennusteita. EU:n komission ennusteiden mukaan euromaiden talous supistuu vuonna 2020 8,7 % ja kasvaa vuonna 2021 6,1 %. Samassa tutkimuksessa ennustetaan Suomen talouden supistuvan vuonna 2020 6,3 %, mikä on euroalueen keskitasoa, vuonna 2021 talous kasvaa kuitenkin ennusteen mukaan vain 2,8 %, mikä on koko EU alueen heikon kasvu. Valtiovarainministeriön tekemät ennusteet ovat myös hyvin lähellä komission ennusteita. Suomen ennusteet antavat pohjan koronakriisin Satakunnan aluetalouden vaikutusten arviointiin.

Satakunnan kokonaistuotannon arvo on noin 8 miljardia. Jos BKT kutistuu Satakunnassa saman verran vuonna 2020, kuin koko maassa on ennakoitu, eli noin 4–8 % häviää alueen kokonaistuotannosta 320–650 miljoonaa. Riskinä kuitenkin on, että BKT kutistuu alueella enemmän, koska viennin osuus BKT:stä on alueella kansallista tasoa suurempi. Tämä skenaario käy myös ilmi Euroopan unionin komission yhteisen tutkimuskeskuksen teettämästä tutkimuksesta. Tästä nousee esiin, että Länsi-Suomen suuralueella, johon Satakunta kuuluu, ennakoidaan BKT:n pudotuksen kuuluvan EU:n suurimpiin ja olevan vuonna 2020 jopa 25 %. Ennusteet kehittyivät kesän aikana positiiviseen suuntaan, mutta alkusyksystä tilanne näyttää heikentyneen. Teollisuuden osalta ennakoidaan pahimman taantuman osuvan vasta loppuvuoteen 2020 ja vuodelle 2021.

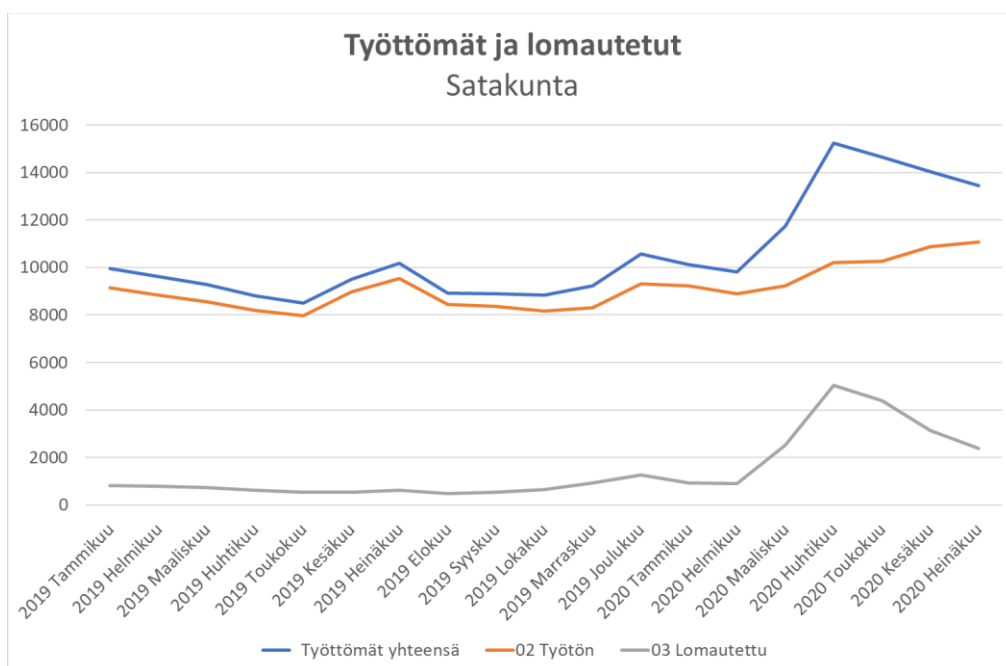

BKT:n pudotus NUTS2-tasolla ilman politiikkatoimenpiteitä (lähde: Euroopan komission yhteinen tutkimuskeskus, engl. The Joint Research Centre)

Satakunnassa koronaviruksen lisäsi työttömyyttä ja lomautuksia merkittävästi kevään aikana. Pahiten kriisi koetteli palvelusektoria, joka kärsi merkittävästi valtion rajoitustoimista. Kaupan alalla taas kriisin vaikutukset eivät olleet niin merkittäviä. Kaupan ala on teollisuuden jälkeen maakunnan toiseksi suurin yksityinen työllistäjä, joten kaupan alalla on suuri merkitys maakunnan taloudelle. Teollisuuden osalta taas keväällä vältyttiin pahimmilta, koska tehtaat pystyttiin pitämään koko ajan käynnissä. Teollisuuden tilanne on kuitenkin kevään ja kesän aikana heikentynyt. Tilausten arvo on vähentynyt merkittävästi vuoden takaisesta. Esimerkiksi kesäkuussa teollisuuden tilausten arvo laski Suomessa keskimäärin 11,8 % vuodentakaisesta. Etenkin paperiteollisuuden tilausten arvo romahti, mikä aiheuttaa ongelmia myös Satakunnassa, koska paperiteollisuudella on merkittävä rooli maakunnassa. Kesäkuussa alan tilausten arvo oli jopa 22 % vuodentakaisesta pienempi. Paperiteollisuuden alalla ei kuitenkaan olla Satakunnassa koettu suuria irtisanomisia.

Maakunnan tärkeimmän teollisuudenalan, eli teknologiateollisuuden osalta tilanne ei kokonaisuudessaan näytä yhtä pahalta kuin paperiteollisuuden tilanne. Teknologiateollisuuden tilausten arvo oli kesäkuussa noin 10 % pienempi kuin vuosi sitten, eli myös siellä lasku on ollut merkittävää. Lisäksi myös teknologiateollisuudessa tulevaisuuden näkymät ovat hyvin epävarmat. Esimerkiksi Rauman telakan aiesopimuksia on koronaepidemian takia kesän aikana peruttu. Teollisuuden osalta on kuitenkin arvioitu syksyn 2020 ja vuoden 2021 olevan pahin, joten tilanteen heikentymiseen on syytä varautua. Globaali taantuma aiheuttaakin useiden tuotteiden kysynnän laskua, mikä on ongelmallista vientivetoiselle Satakunnan teollisuudelle. Kaipolan Paperitehtaan lakkauttaminen on osoittanut, että suuretkin irtisanomiset teollisuuden alalla ovat mahdollisia ja vaikutukset koskevat laajasti maan eri osia sekä eri toimialoja, esimerkiksi Rauman satamaa, jonka kautta merkittävä osuus Kaipolan paperista kuljetettiin.

Raportin teon ajankohtana Satakunnan talous on alkanut lievästi toipua kevään pahimmasta vaiheesta. Lomautettujen ja työttömien määrät ovat pienentyneet kevään pahimmista luvuista. Etenkin pahiten koronasta keväällä kärsineellä palvelusektorilla lomautettujen määrä on lähtenyt laskuun. Tällä hetkellä näyttää, että palvelusektori selviäisi koronaepidemiasta kohtuullisen hyvin. Palvelusektorinkin tulevaisuuteen liittyy kuitenkin vielä paljon epävarmuutta, koska koronaviruksen pituutta tai voimakkuutta ei vielä tiedetä. Maakunnan talouden kehityksen osalta suurimman uhan luo kuitenkin teollisuuden heikkenevät tilauskirjat.

2.3 Satakunnan väestödynamikka

Väkiluvun kehitys Satakunnassa on ollut pitkällä aikavälillä laskeva. Vuoden 2015 jälkeen kehitys on entisestään heikentynyt, joskin koronavirushiiri näyttöisi kääntäneen kehityskulkua ainakin tilapäisesti. Satakunnan asukasluku pieneni vuoden 2019 aikana 1872 hengellä 216 752:een (-0,8 %). Vähennys on suurin pitkiin aikoihin. 2010-luvulla väestökadon merkittävimäksi tekijäksi on noussut syntyneiden määrän romahdus (2010 vs. 2019–32 %). Samalla kuolleiden määrä on kohonnut jonkin verran (5 %). Väkiluvun alenevan kehityksen taustalla piilee ennätysheikon ja negatiivisen nettosyntyvyyden ohella kuntien välisen muuttoliikkeen syventynyt tappio, joka oli vuosina 2018–2019 0,5 % väkiluvusta kunkin vuoden aikana. Kaupunki-maaseutuluokituksella tarkasteltuna Satakunnassa kaikkien aluetyyppien väestö on laskenut viimeisen kymmenen vuoden aikana lukuun ottamatta sisempien kaupunkialueiden kasvua. Satakunnan etuina on heikkenevästä väestökehityksestä huolimatta yhä väestön tiheys, joka periaatteessa tutkimusten mukaan lisää työn tuottavuutta ja siten talouskasvua mm. tiheämpien verkostojen kautta. Satakunnan väestötiheys on 27,7 as./km² (koko Suomi 18,2, v. 2019).

Maahanmuutto on kuitenkin parantanut kokonaismuuton tasetta ja nettosiirtolaisuudessa on kirjattu keskimäärin maltillista nousua, joskin vuosittaiset vaihtelut ovat olleet suuria. Satakunnassa vieraskielisten osuus on selvästi maan keskiarvoa alempi (3,7 % ja koko maa 7,5 %).

Seutukuntien väliset erot väestökehityksessä ovat yhä suuret. Pohjois-Satakunnassa väestökehitys on ollut Porin ja Rauman seutukuntia selvästi heikompaa. Kunnista Porin, Eurajoen ja Rauman väestökehitys on ollut pitkällä aikavälillä maakunnan suotuisinta, joskin niissäkin väkiluku on ollut loivassa laskussa.

Väestökehityksen ongelma piilee osin tulomuutossa, sillä alueella syntyneiden osuus väestöstä on maakuntien joukossa seitsemänneksi korkein. Tämä viittaa suhteellisen heikkoon tulomuuttoon.

Koronavirushiiri näkyy selvästi vuoden 2020 tammi–kesäkuun väestön ennakkotilastoissa. Satakunnan kuntien välisen muuttoliikkeen tappio on kutistunut huomattavasti ja maakunta on ohittanut useita kasvumaakuntia. Kokonaisnettomuutossa Satakunta on saanut pitkästä ajasta voittoa maahanmuuton ansiosta. Sen sijaan nettosyntyvyys on yhä negatiivinen, mikä piti väkiluvun edelleen selvässä laskussa. Kuitenkin väestön väheneminen hidastui merkittävästi muuttotaseen kohenemisen ansiosta. Trendin pysyvyys jää vielä nähtäväksi.

Pitkällä aikavälillä, vuosina 2020–2040 (ennuste v. 2019), Satakunnan väkiluvun lasku jatkuu, mutta loivenee 2030-luvulla. Äkilliset kriisit, kuten koronaepidemia ja muut vastaavat muutokset asettavat väestöennusteen luotettavuuden kyseenalaiseksi, sillä kyseessä on trendilaskelma, joka perustuu aikaisempien vuosien muutokseen, jonka oletetaan laskelmassa jatkuvan sellaisenaan pitkälle tulevaisuuteen.

Satakunnan ikärakenne on maan keskiarvoa korkeampi, sillä yli 65-vuotiaiden osuus on 4,9 %-yksikköä valtakunnan keskitasoa korkeampi (v. 2019). Satakunnassa on maan viidenneksi korkein yli 65-v. osuus (27,2 %). Vastaavasti työikäisten ja erityisesti alle 15-vuotiaiden osuudet ovat matalampia kuin valtakunnallisesti. Satakuntalaisten keski-ikä on 46,0 vuotta (koko Suomi 43,2, v. 2019).

Väestöllinen huoltosuhde on 71,5, kun koko Suomessa se on 61,4, mikä johtuu pääosin vanhusväestön suhteellisen suuresta osuudesta. Huoltosuhde heikkenee yhä väestöennusteen mukaan, mutta tasaantunee 2030-luvulla väestön vähenemisen tasaantumisen myötä.

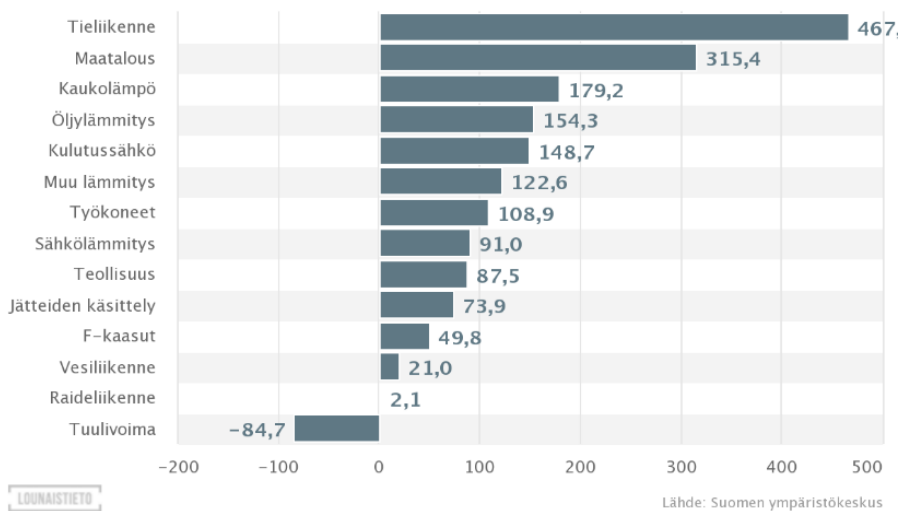
- Väestön laskeva määrä sekä heikkenevä huoltosuhde tarkoittavat sitä, että talouskasvun tulee jatkossa perustua entistä vahvemmin ja käytännössä täysin tuottavuuden kasvuille, eli uusien innovaatioita ja esim. digitalisaatiota tulee hyödyntää vahvasti. Samalla syrjäytymiseen on entistä vähemmän varaa ja väestön osallistumisasteen tulee olla hyvin korkea. Myös palvelurakenne pitää sopeuttaa kehitykseen, jolloin kuntataloudessa on mahdollista saada säästöjä (Perlacon 2019).

- Toisaalta pienten vientiin perustuvien talouksien, kuten Suomen ja samalla Satakunnankin, kehitys on perustunut pitkällä aikavälillä tuottavuuteen ja suureen tuotoksen arvoon henkeä kohden, ei niinkään väestömäärään. Siten osaaminen ja sen kehittäminen on ensiarvoisen tärkeässä asemassa.
- Myös kausiasumisen huomioiminen olisi jatkossa tärkeää, sillä Satakunta on vahva mökkimaakunta, jossa tutkimusten mukaan etenkin rannikkoseutu ja osin sisämaan järvisedut edustavat vahvaa kausiasumista, ja niissä tehdään myös etätöitä. Ainakin alueen kulutuskysyntää ilmiö vahvistaa, mutta verotulovaikutus jää vajaaksi, koska virallinen asuinpaikka määrittää sen. Samoin väestötilastoista asia ei käy ilmi, mutta yhteiskunnallinen vaikutus on silti selvä.

2.4 Ilmastomuutoksen hillintä ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen Satakunnassa

Satakunnan kasvihuonepäästöjen kehitys on ollut pitkään laskeva riippumatta siitä millä menetelmällä päästötiedot lasketaan. Kasvihuonepäästöjen määrä asukasta kohden (CO₂-ekv) on Satakunnassa laskenut viiden vuoden aikana (v. 2013–2018) yhteensä -39,8 %. Vuoden 2015 jälkeen lasku on tasaantunut ja vuonna 2018 kasvihuonepäästöjen määrä oli noin 12 CO₂-ekv/asukas. Maatalouden päästöjen muutos edellä mainittuna aikana on -3 %, kotimaan liikenteen -3,7 % ja energian, teollisuusprosessien ja tuotteiden käytön päästöjen muutos (pl. liikenne) -49,6 %. (Tukihallinto.fi-sivusto). Suurin osa Satakunnan päästöistä tulee fossiilisista polttoaineista ja tieliikenteestä. Myös sähkönkulutus ja maatalous ovat merkittäviä päästölähteitä.

Satakunnan ilmastopäästöt 2018 (CO₂-ekv., 1000 t)

Kuva X. Satakunnan ilmastopäästöt sektoreittain (<https://www.lounaistieto.fi/tilastot/ymparisto/>).

Satakunnan vuonna 2012 hyväksyttyä ilmasto- ja energiastrategiaa päivitetään parhaillaan (Canemure-hanke, SAMK). Voimassa olevan strategian mukainen visio päivitetyn painotuksin on lähtökohtana uudistettavana olevassa strategialuonnoksessa, jonka mukaan Satakunta on vuonna 2030 ilmastoystävällinen, kestävien energiaratkaisujen maakunta. Vision toteuttamista on esitetty tavoiteltavan kolmen eri teeman kautta kestävien energiaratkaisujen Satakunta, hiilineutraali Satakunta ja ilmastoviihas Satakunta. Tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan laajapohjaista yhteistyötä ja lisätoimia monella eri sektorilla. Esimerkiksi liikennepäästöjen vähenemistavoitteita ei saavuteta ilman merkittävää yhdyskuntarakenteen ja liikkumistottumusten muutosta. Ilmastomuutokseen varautuminen edellyttää myös laajapohjaisia toimia, kuten tulvariskien hallintaa. Suomen merkittävin tulvariskialue sijaitsee Porissa.

Metsäympäristöt kattavat noin 68 % Satakunnan maa-alueista (ml. manneralue ja yli 50 ha suuruiset saaret) ja ne muodostavat yhdessä suo- ja kosteikkoalueiden kanssa rungon Satakunnan ekologiselle verkostolle.

Yhtenäisimpiä luonnonympäristöt ovat maakunnan pohjoisosissa. Vanhoja metsiä (iältään yli 100-vuotiaita) on Satakunnassa melko vähän jäljellä, ja ne ovat pirstoutuneet pienialaisiksi kuvioiksi maakunnan eri osiin. Satakunnassa soiden ojitusaste on yli 75 % ja ojitus on vaikuttanut suoluontotyyppien uhanalaistumiseen. Soiden ennallistaminen ja viherverkon ylläpito ovat tulevaisuuden tärkeimpiä toimia maakunnan luonnon monimuotoisuuden vaalimisessa.

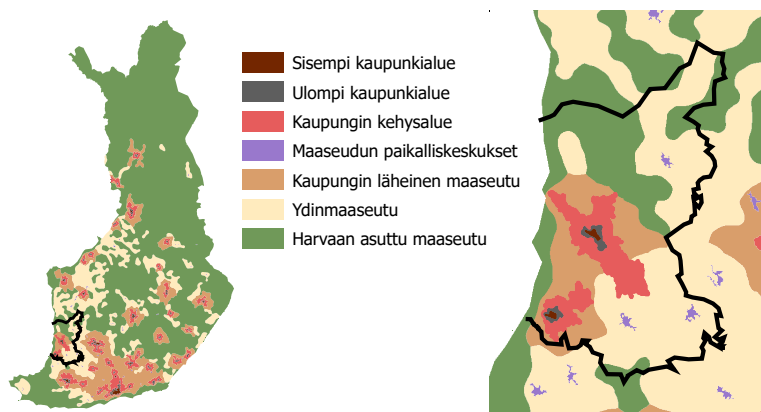
Satakunnan rannikkovesien ekologinen tila vuonna 2019 on pääosin tyydyttävä tai välttävä. Merialueista vain Luvian-Rauman avomerialue on nyt hyvässä tilassa, ja sielläkin hyvä tila on vaarantunut. Sisävesistöjen tilanne on koko Suomeen verrattuna heikko. Pintavesien tilaa heikentää pääasiassa vesien rehevöityminen, joka johtuu liiallisesta ravinnekuormituksesta.

- Päivitettävän ilmasto- ja energiastrategian mukaisesti tulee Satakunnassa käynnistää laaja-alaisia toimenpiteitä sähkön ja lämmön tuotannon sekä liikenteen päästöjen vähentämiseksi.
- Tavoite hyvälaatuisesta ja monimuotoisesta vesiympäristöstä edellyttää määrätietoista kuormituksen vähentämiseen tähtäävää toimintaa valuma-alueilla voimassa olevien vesienhoitosuunnitelmien ja toimenpideohjelmien mukaisesti.
- Ilmastonmuutokseen varautuminen ja sopeutuminen edellyttää myös laajapohjaisia toimia, kuten tulvariskien hallintaa. Suomen merkittävin tulvariskialue sijaitsee Porissa.
- Soiden ennallistaminen ja viherverkon ylläpidon edistäminen ovat lähitulevaisuuden tärkeimpiä toimia luonnon monimuotoisuuden vaalimisessa Satakunnassa.

2.5 Kestävä yhdyskuntakehitys ja toimivat yhteydet

Suomen ympäristökeskuksen laatiman Kaupunki-maaseutuluokituksen mukaan Satakunnan kaupunkikeskuksia ovat Pori ja Rauma. Satakunnan aluerakenteen erityispiirteenä on Porin kaupunkiseudun laaja kehysalue, joka ulottuu Kokemäen jokilaaksoa pitkin Kokemäeltä Meri-Poriin saakka. Kaupunkikeskusten ohella Satakunnassa sijaitsee kolme maaseudun paikalliskeskusta (Eura, Huittinen ja Kankaanpää), joita ympäröi laaja ydinmaaseutu. Koko maan lukuihin verrattaessa ydinmaaseudulla asuvan väestön ja siellä sijaitsevien työpaikkojen määrän osuus on Satakunnassa korkea.

Kuten muualla Suomessa niin myös Satakunnassa väestö alkaa vähitellen keskittyä isoimpiin keskuksiin. Toisaalta on ydinalueiden tiivistymisen rinnalla myös havaittavissa keskusten yhdyskuntarakenteen hajautumista niiden reuna-alueilla. Samaan aikaan työmatkat pitenevät ja pendelöinti lisääntyy. Yhdyskuntarakenteen hajautuminen ja työssäkäyntialueiden laajeneminen johtaa siihen, että erityisesti kaupunkiseutujen pääteiden liikenne kasvaa. Satakunnassa liikutaan koko maahan verrattuna selvästi keskimääräistä enemmän henkilöautoilla.

Kuva x. Kaupunki-maaseutu -luokitus, Suomi ja Satakunta.

Satakunnan maanteiden liikennesuorite vuonna 2019 oli 7 229 kilometriä/asukas. Liikennesuorite on hieman kasvanut vuodesta 2017 vuoteen 2019. Liikenteen kasvihuonepäästöjen määrä on hieman kohonnut (1,7 %) vuodesta 2017 vuoteen 2019. Nousu noudattaa koko Manner-Suomen päästöjen muutosta.

Liikennesuoritetta voidaan hallita ja kasvihuonepäästöjä pienentää muun muassa liikkumisen ja kuljetusten hinnoittelulla, jalankulun, pyöräilyn ja joukkoliikenteen edistämistoimilla sekä matkanpituuksien kasvua hillitsevällä kaavoituksella ja yhdyskuntasuunnittelulla. Keinovalikoimaan tulee lisätä myös kuntien henkilökuljetusten tehostaminen, uusien liikenteen muotojen ja henkilöjunaliikenteen (Rauma-Tampere) kehittäminen. Tavaraliikenteen osalta liikennesuoritetta voidaan pienentää ratakuljetusten määrää lisäämällä sekä ratayhteyksiä parantamalla ja kehittämällä (Tahkoluoto/Mäntyluoto-Pori-Tampere ja Rauma-Tampere yhteysväli sekä Pori-Parkano-Haapamäki yhteysväli osana Suomen kehärataa). Satakunnan satamien osuus Suomen viennistä on 10,6 % ja tuonnista 7,7 %, kun väestöosuus on 4 %.

Satakunnan aluerakenteellisten erityispiirteiden vuoksi myös viestintäverkon kehittäminen ja digitalisaation edistäminen on alueelle hyvin tärkeää. Alemman asteisen tieverkon kunnossapito on merkittävää henkilöliikenteen ohella erityisesti maakunnan maaseutuelinkeinojen sekä elintarvike- ja metsä-biotalousduden kannalta. Väylänpidossa on tarpeen varautua ilmastonmuutoksen aiheuttamiin vaikutuksiin kuten tulvien ja myrskyjen lisääntymiseen ja talvien leudontumiseen.

- Tuonti- ja vientiteollisuutta palvelevat yhteydet maakunnan satamien kautta tarvitsevat kustannustehokkaita, turvallisia ja toimivia logistisia ketjuja.
- Raideliikenteen kehittämishankkeiden toteutus Satakunnan kasvun mahdollisuus- työn esitysten mukaisesti.
- Kuljetusten tehostamisen mahdollistamiseksi ja päästöjen vähentämiseksi maakunnan alueen valtateitä erityisesti 2 ja 8 teiden suunnittelu- ja toteutuspaketit ovat välttämättömiä.
- Maanteitä ja rataverkkoa koskevissa kehittämistoimenpiteissä on erittäin tärkeää liikenneturvallisuuden parantaminen, sillä Satakunnan liikenneturvallisuustilanne on muuta maata heikompi.
- Satakunnan aluerakenteellisten erityispiirteiden vuoksi viestintäverkon (laajakaistaverkon) kehittäminen ja digitalisaation edistäminen on alueelle hyvin tärkeää.
- Alemman asteisen tieverkon kunnossapito on merkittävää henkilöliikenteen ohella erityisesti maakunnan maaseutuelinkeinojen sekä elintarvike- ja metsä-biotalousduden kannalta.

3.0 Satakunnan vahvuudet ja kehityskohteet

3.1 Uudistuva elinkeinoelämä ja TKI-toiminnan vauhdittaminen

Satakunnan teollisuuden rakenne on varsin monipuolinen, mikä antaa suojaa suhdanne-, yritys- ja toimialakohtaisille vaihteluille. Toisaalta symmetrisessä shokissa, kuten koronan aiheuttamassa kriisissä, monipuolisuuden luoma resilienssivaikutus saattaa olla tavallista heikompi. Teollisuuden toimialarakenne on 19 maakunnasta 5. monipuolisin (v. 2017). Satakunnassa on ollut tällä vuosikymmenellä (2010–2018) useita nopeaan kasvuun kyenneitä teollisuudenhaaroja, vaikka teollisuuden keskimääräinen kehitys on ollut hyvin vaihtelevaa ja vuosiin 2015–2016 osui poikkeuksellisen vahva laskusuhdanne mm. meriteollisuuden vaikeuksien vuoksi. Teollisuuden kärjet ovat teknologiateollisuus ja siinä metallien jalostus sekä koneiden ja laitteiden valmistus sekä meriteollisuus, metsä-, kemian- ja elintarviketeollisuus sekä automaatio ja robotiikka.

Satakunnan teollisuuden liikevaihto pysyi nimellisesti (ilman inflaatiota) ennallaan vuosina 2010–2018 lähinnä vuosikymmenen puoliväliin osuneiden heikkojen vuosien vuoksi, mutta liikevaihto kääntyi jälleen kasvuun v. 2017 aikana. Kasvua jatkui aina v. 2019 kesään saakka. Vuoden 2019 heinä-syyskuussa teollisuuden liikevaihto ja vienti kääntyivät laskuun. Yli 10 %:n kasvuun kykenivät vuosina 2010–2018 automaatio- ja robotiikkaklusteri Robocoast (97 %), elektroniikka- ja sähkötuotteiden valmistus (22 %, osin Robocoastin ansiosta), elintarviketeollisuus (21 %) ja metallituotteiden valmistus (13 %).

Digitalisaation eräs suurimmista hyödyistä on työn tuottavuuden kasvattaminen. Se on talouskasvun keskeisin moottori. Työn tuottavuus on ajoittain jopa laskenut Satakunnassa, ainakin vuoden 2016 aikana, joten uusia keinoja tarvitaan etenkin, kun väestöennusteen mukaan maakunnan työvoima vähenee jatkossakin. Vuonna 2017 työn tuottavuus kuitenkin koheni jälleen reaalisesti nousukauden myötä.

Teollisuuden tuottavuus (arvonlisäys työtuntia kohden) on edelleen selvästi palvelualoja ja etenkin alkutuotantoa korkeampi. Digitalisaatio oikein sovellettuna saattaa olla tulevana vuosina selvä tuottavuuden ja siten talouskasvun lähde palvelualoilla sekä alkutuotannossa. Toki myös teollisuudessa työn tuottavuuden nousu perustuu jatkossa ainakin osin digitalisaation tuomiin mahdollisuuksiin, kuten teollisuus 4.0.

Satakunnan automaatioklusterin liikevaihdon kasvu on ollut huippuluokkaa ja sitä on kertynyt vuosina 2010–2018 yhteensä noin 97 %. Se ylittää siten selvästi toimialojen ja etenkin teollisuuden keskimääräisen kehityksen. Myös henkilöstömäärän nousu on ollut nopeaa, noin 70 % vastaavasti.

Tärkeitä toimialoja teollisuuden ohella ovat biotalous, automaatio ja robotiikka (osa tästä alasta sijoittuu palveluihin teollisuuden ohella), logistiikka, kauppa sekä hyvinvointipalvelut.

Pk-yritykset ovat olleet kuluvana vuonna hyvin poikkeuksellisessa tilanteessa koronaviruksen leviämisestä johtuneen kriisin vuoksi. Poikkeuksellinen tilanne heijastuu suoraan pienten ja keskisuurten yritysten odotuksiin lähiajan suhdannekehityksestä. Odotukset ovat laskeneet voimakkaasti. Maakunnan pk-yritysten odotukset mm. henkilöstömäärän kehityksestä ovat selvästi heikommat kuin maassa keskimäärin (saldo -8 vs. -2). Mm. liikevaihdossa ja investoinneissa näkymät jäivät myös keskimääräistä heikommiksi. Suhdannenäkymien saldoluku laski kevästä 20 yksiköllä arvoon -11.

Satakunnan osuus maamme t&k-toiminnasta on pieni asukaslukuun nähden. Väestöosuus on 3,9 % ja viennin 6,9 %, mutta osuus yritysten t&k-toiminnan menoista on vain 1,7 % ja julkisen sekä korkeakoulusektorin menoista ainoastaan 0,8 %. Koko t&k-toiminnan menoista Satakunnan osuus on 1,4 %. Satakunnan t&k-menot henkeä kohden ovat murto-osa maan keskiarvosta, 403 € vs. 1167 €. Seutukunnittain Pori on sijalla 11, Rauma sijalla 14 ja Pohjois-Satakunta sijalla 54 maamme 70 seutukunnan joukossa. Lisäksi t&k-panosten määrä on ollut maakunnassa keskimäärin laskeva viime vuosina.

- Kansallisesti on tarkoituksenmukaista ja vaikuttavaa suunnata maakuntaan riittävä TKI-rahoitus sekä vahvistaa Satakunnan korkeakoulujen ja toisen asteen ammatillisen koulutuksen sekä tutkimus- ja kehittämistoimijoiden toiminnallista ja rahoituksellista asemaa sekä tukea niiden kansainvälistä kilpailukykyä ja kehittyvää yhteistyötä elinkeinoelämän kanssa.

3.2 Osaaminen ja sivistys aluekehityksen voimavarana

Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuus 15 vuotta täyttäneestä väestöstä on Satakunnassa merkittävästi maan keskiarvoa alempi (koko maa 9,7 %, Satakunta 5,6 %, 2018). Toisen asteen tutkinnon suorittaneiden osuus Satakunnassa on puolestaan koko maan vastaavaa osuutta korkeampi.

Koulutustaso on Satakunnassa noussut hieman maan keskiarvoa nopeammin, kun tarkastellaan tutkinnon ja toisen asteen suorittaneiden osuuden kasvua 2007–2018. Korkeakoulututkinnoissa nousutahti on kuitenkin jäänyt alle valtakunnallisen tason, paitsi ylemmässä korkeakouluasteessa tällä vuosikymmenellä ja koko vuosituhanneksella. Alle 35-vuotiaissa on alemman korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuus vähän alempi kuin koko maassa keskimäärin (12,1 % vs. koko maan 14,2 %).

Sen sijaan ylemmissä korkeakoulututkinnoissa osuus on nuorissakin ikäluokissa selvästi maan keskiarvoa alempi, alle puolet siitä (3,2 % vs. koko maa 6,6 %). Molemmissa osuuden kasvuvauhti on jäänyt myös alle maan keskitason vuosina 2007–2018. Pelkän perusasteen koulutuksen varassa olevien 15–29-vuotiaiden työttömien työnhakijoiden osuus kaikista työttömistä on Satakunnassa samaa luokkaa kuin koko maassa keskimäärin, samoin arviot koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevien nuorten määrästä.

Maakunnan teollisuuden toimintaedellytysten kannalta keskeistä on osaavan työvoiman riittävyyden varmistaminen sekä koulutuksen laajuus ja taso. Usealle alueen suurista teollisuusyrityksistä oppisopimuskoulutus on erittäin tärkeä kanava osaavan henkilöstön saannissa. Osaavan työvoiman tarve, koulutuspaikat ja nuorten/koulutukseen osallistuvien odotukset eivät Satakunnassa kohtaa parhaalla mahdollisella tavalla. Satakunnassa parannetaan alue-ennakoinnin roolia kehittämistyön ja päätöksenteon tukena.

Työvoiman osaamisen ja koulutuksen lyhyen aikavälin osaamiskapeikkoja on tunnistettu alueellisten kehitysnäkymien laadinnan yhteydessä (Satakunnan ELY-keskus). Maakunnallisessa alue-ennakoinnin tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan (TKI) yhteistyössä sekä toisen asteen ammatillisen koulutuksen neuvottelukunnassa arvioidaan työelämän osaamistarpeita suhteessa maakunnan kehittämislinjauksiin.

Ennen koronavirusta Satakunnan työllisyyskehitys oli suotuisaa. Työttömyys aleni usean vuoden ajan ja parina edellisenä vuonna myös työllisten määrä kasvoi. Työllisyysaste nousi viime vuonna 72,1 prosenttiin, mikä oli lähes samaa tasoa kuin koko maassa keskimäärin (72,6 %). Työvoiman kysyntä on vähentynyt koronavirukseen vaikutuksesta pelättyä vähemmän.

Työvoiman saatavuus on jo useamman vuoden ajan ollut Satakunnassa ongelmallista. Tilastokeskuksen työ- ja elinkeinoministeriölle tuottamien työnantajahaastattelujen perusteella viime vuonna 42 % työvoimaa hakeneista toimipaikoista Satakunnassa oli kokenut vaikeuksia työpaikkojen täyttämiseksi. Tänä vuonna rekrytointiongelmien näyttöä lieventyneen. TE-toimiston syyskuussa laatiman ammattibarometrin mukaan seuraavan puolen vuoden aikana yleisimmin pulaa työnhakijoista arvioidaan Satakunnassa olevan terveydenhuollon ja sosiaalialan ammattiteissa.

Lähiajan työvoiman kysynnän ja osaamistarpeiden tarkastelussa Satakunnassa on tarvetta teknologiateollisuudessa automaatiotekniikan, robotiikan ja kunnossapidon osaajista, tietotekniikka-alalla ohjelmistosuunnittelijoista, rakennusteollisuudessa korjausrakentamisen osaajista, elintarviketeollisuudessa elintarviketeknologian osaajista sekä palveluissa ravintola-alan ja sosiaali- ja terveysalan osaajista.

Digitalisaatio on lisäksi tuonut tullessaan uusia osaamistarpeita mm. hyvinvointiteknologian ja pelillisyyden soveltamisen alueilla.

- Maakunnan teollisuuden toimintaedellytysten kannalta keskeistä on osaavan työvoiman riittävyyden varmistaminen työvoiman osaamistason nostaminen. Yrityslähtöisten jatkuvan oppimisen poolien kehittäminen.
- Maakunnan vahva automaatio- ja robotiikkaklusteri, meri- ja akkuklusteri, ruokaketjuklusteri sekä akku- ja teknologiametallien osaamiskeskittymät ovat Satakunnan ja koko maan vahvuuksia, joita tulee edelleen kehittää. Edellyttää toimintaympäristöltään joustavaa ja ennakoivaa kykyä reagoida herkästi muuttuviin osaamistarpeisiin.
- Kansallisen vaikuttavuuden kannalta on merkittävää, että maakunnassa on akateemisia tutkimus- ja koulutusmahdollisuuksia. Maakunnan osaamisprofiilin vahvistaminen vastaamaan elinkeinoelämän tarpeita edellyttää resurssointia Satakunnan yliopisto- ja korkeakoulutukseen.

3.3 Osallisuuden ja hyvinvoinnin lisääminen sekä eriarvoistumisen ehkäisy

Satakunta sijoittuu vaihtelevasti maakuntien joukossa, kun tarkastellaan hyvinvoinnin eri osa-alueita. Sairastavuusindeksi on Satakunnassa hieman maan keskitasoa parempi. Indeksillä huomioi seitsemän eri sairausryhmää ja neljä eri painotusnäkökulmaa. Menetettyjä elinvuosia on 6805 (PYLL-indeksi, menetetyt elinvuodet 100 000 asukasta kohden 0–80-vuotiailla) Satakunnassa, mikä on eniten vertailtaessa vastaavan kokoisiin alueisiin sekä koko Suomeen (6321). Satakuntalaiset matalan ja keskitason koulutuksen saaneet kokevat elämänlaatunsa hieman heikommaksi kuin muu Suomi. Korkeasti koulutetut kokevat taas elämänlaatunsa jopa paremmaksi kuin maassa keskimäärin. Työkykynsä heikentyneeksi arvioivien osuus Satakunnassa oli 30,6 %, kun se koko maan tasolla oli 27,4 % (FinSote 2017-2018).

Tapaturmissa kuolee Satakunnassa vuosittain noin 130 henkilöä. Kaatumis- ja putoamistapaturmat ovat Satakunnassa korkeat verraten muuhun maahan. Suurin kuolemaan johtaneiden tapaturmien syy on kaatuminen tai putoaminen ja toiseksi yleisin syy liikenne. ELY-keskuksen selvityksen mukaan Satakunnassa tapahtuu muuhun maahan verrattuna jonkin verran enemmän kuolemaan johtavia liikenneonnettomuuksia.

Kansallisen terveys-, hyvinvointi- ja palvelututkimukseen (FinSote 2017-2018) vastanneiden mukaan, 80,8 % satakuntalaisista oli tyytyväisiä asuinalueensa olosuhteisiin (koko maa 82,4%). Satakunnassa ahtaasti asuvia asuntokuntia on vähemmän kuin koko maassa tai muissa vertailumaakunnissa. Satakunnan asumisväljyys on selvästi maan keskiarvoa korkeampi. Asuinalueella koettu turvallisuuden tunne on maan keskitasoa.

Yksinäisyys on maakunnassa keskimääräistä vähäisempää. Myös äänestysaktiivisuus ja aktiivinen harrastaminen nousevat myönteisinä esiin. FinSote -tutkimuksesta tulee esille, että 30,3 % satakuntalaisista osallistuu jonkin yhdistyksen, harrastusryhmän tai muun yhteisön toimintaan (koko maa 27,7 %).

Alueellinen hyvinvointikertomus kokoaa alueen kuntien vahvuudet ja huolenaiheet. Satakuntalaisten hyvinvointikertomuksessa 2019 (luonnos 6/2020) hyvinvointihaasteina nousevat esiin mm. korkea ylipainoisten osuus väestössä, liikkumattomuus ja terveyden kannalta riittävästi liikkuvien vähäinen osuus, tupakointi, päihteiden ja alkoholin käyttö, koettu terveydentila ja mielenterveyden häiriöt.

Väestön ikääntyminen Satakunnassa haastaa etsimään keinoja ikääntyvän väestön turvallisuuden parantamiseksi. Tämä työ edellyttää poikkihallinnollista yhteistyötä viranomaisten välillä ja järjestötyön mahdollisuuksien tunnistamista.

Satakunnassa hyödynnetään kulttuuriympäristöä asukkaiden viihtyvyyden ja hyvinvoinnin lisäämiseksi. Satakunnassa on tavoitteena kehittää hyvinvointia ja terveyttä edistäviä taide- ja kulttuuripalveluja sekä parantaa kulttuurin saavutettavuutta. Positiivisena huomiona uusien rakennusten suunnittelu- ja

toteutusvaiheessa on noudatettu kiitettävästi prosenttiperiaatetta tuoden taidetta osaksi erilaisia investointihankkeita ja asuinalueita.

Satakunnan väestön käytettävissä olevien tulojen jakauma eli taloudellisen hyvinvoinnin jakautuminen on hieman maan keskiarvoa tasaisempi, sillä sitä kuvaava Ginikerroin on Satakunnassa matalampi (v. 2018 Satakunta 25,0, koko maa 28,1; vaihteluväli 0–100). Vuoteen 2017 verrattuna tuloerot kasvoivat hyvin vähän Satakunnassa ja koko maassa keskimäärin. Seutukunnittain tarkasteltuna Rauman seutukunnassa ginikerroin on 25,1, Porin seutukunnassa 24,8 ja Pohjois-Satakunnassa 24,8. Siten seutukuntien väliset erot ovat varsin vähäiset.

- Maakunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi on tärkeää, että toimintaa koordinoidaan ja suunnitellaan tavoitteellisesti alueen toimijoiden, viranomaisten ja asiantuntijoiden poikkihallinnollisena yhteistyönä.

Valmisteluryhmien esitykset

4.0 Julkiset elinkeinopalvelut

Julkisilla elinkeinopalveluiden alalla hankkeiden tavoitteena on tukea yrityksiä sekä selkeyttää ja tehostaa työnhakua. Palveluilla on merkittävä rooli talouden ja työllisyyden kehityksen suhteen. Tärkeää on tunnistaa alueen erityispiirteet, jotta voidaan tarjota toimivia ja tehokkaita palveluita. Toimivien palveluiden avulla voidaan parantaa työllisyyttä. Lisäksi palveluiden avulla voidaan parantaa alueen resilienssiä, esimerkiksi ennakoivan toiminnan avulla.

4.1 Maakunnallinen yrityspalveluekosysteemi

Onko Satakunnassa kypsyttää siihen, että olisi yksi kuntapohjalta lähtevä yrityspalvelukokonaisuus? Maakunnallisen tunnistettavuuden ja kumppanuuden kannalta merkittävää. Tähän kannanottoon työryhmällä ei ole varmaa vastausta. Asia pitää selvittää erikseen.

Yhteisesti toteutettava hanke voisi olla esimerkiksi aloittavien yrittäjien neuvonnan järjestäminen siten, että toimintamalli on kaikilla sama, mutta tuottajia useampi.

Ne henkilöt, jotka työskentelevät yrityspalvelujen parissa, muodostavat tällä hetkellä noin 120 hlön verkoston. Tässä vaiheessa on syytä panostaa heidän tiiviiseen yhteydenpitoonsa ja verkostoitumiseensa. Miten varmistetaan, että ei tehdä päällekkäistä työtä? Miten järjestetään työnjako siten, että ei olla yhteydessä samaan yrityksiin eri tahoilta. Voidaanko vastuunjako toteuttaa ketterästi sopien?

Yrityksille tarjottavien julkisten palvelujen viestiminen suoraan yrityksiin konkreettisin esimerkein yli toimialarajojen ja kuntarajojen. Vaatii vielä lisäselvitystä, voidaanko toteuttaa maakunnallisesti yhteistyössä?

Maakunnalliset asiantuntijayritykset ovat osa yrityspalveluekosysteemiä. Miten toteutetaan palveluseteli, jotta näitä yrityksiä voidaan hyödyntää? Tavoitteena on tehdä mahdollisimman vähän hallinnollista työtä ja reagoida nopeasti.

Maakunnallisen yrityspalveluekosysteemin ja yritysneuvonnan/sparrauksen kehittäminen sekä satakunnan yrityspalveluverkoston edelleen tiivistäminen.

Tavoite: Tasalaatuiset yrityspalvelut koko maakunnassa ja sujuvat palvelupolut toimijalta toiselle (huomioiden valtakunnalliset keskitetyt neuvonta- ja rahoituspalvelut ja eri toimijoiden palvelut). Palveluiden markkinoiminen ja yrittäjien kokemuksista ja kehittämistoimenpiteiden tuloksista kertominen yritysten äänellä.

Keinot/toimenpiteet:

- Satakunnan yrityspalveluverkoston toiminnan tiivistäminen, tietojen ja kokemusten säännöllinen vaihtaminen, toisilta oppiminen, yhteisten toimintamallien kehittäminen ja käyttöönotto.
- Maakunnalliset asiantuntijayritykset ovat osa yrityspalveluekosysteemiä.

4.2 Koronan vaikutusten, kasvu- ja kv-hakuisten yritysten tunnistaminen sekä tukeminen

Koronatilanteen jälkeen yritysten jälkikontaktointi ja jatkotoimenpiteet.

Tavoite: Löytää yritykset, jotka tarvitsevat edelleen apua liiketoiminnan kehittämisessä.

Keinot/toimenpiteet:

- Monipuolinen kontaktointi: suorat yhteydenotot, sähköiset kyselyt, markkinointi kehittämismahdollisuuksista ja rahoituksista. Edellyttää toimijoiden yhteistä suunnitelmaa ja toimintamallia.

- Ensisijainen vastuu kunnilla, elinkeinotoimijoilla ja valtion toimijoilla, mutta on hyvä selvittää mahdollisuudet ja resurssit hankkeistamiseen erityisesti niiden kuntien osalta, jossa henkilöresurssia ei ole.
- Vaatii kriisirahoitusta ja talousapua vaikeuksissa oleville yrityksille (valtakunnallinen tukijärjestelmä).

Koronan vaikutusten, kasvu- ja kv-hakuisten yritysten tunnistaminen sekä tukeminen

Kehittämishalukkaiden yritysten tunnistaminen ja niiden auttaminen kasvuun. Kasvuun ja kehittämiseen halukkaiden yritysten tunnistaminen ja siihen liittyvä täsmäneuvonta ja sparraus. Vaatii lisää henkilöitä yritysrajoista. Näiden lisäksi korona -tukea saaneiden yritysten joukosta pitää myös tunnistaa kasvuyritykset.

Kohderyhmänä erityisesti kehittämistoimenpiteisiin koronatukea saaneet yritykset. Työ- ja elinkeinoministeriö edellyttää ELY-keskuksilta suunnitelmaa Korona -tukea saaneiden yritysten jälkihoidosta. Kohderyhmään kuuluvat yritykset tunnistetaan yhteistyössä ELY-keskuksen, Business Finlandin, TE-toimiston ja Finnveran kanssa. Jälkikontaktoinnista sovitaan maakunnan yrityspalvelutoimijoiden kanssa kuten kuntien, kehittämissyhtiöiden ja ProAgrian kanssa. (Toimeksiannon toteutustapa selvityksessä ELY:n osalta).

Täsmäneuvonnan työkaluina ovat mm. kehittämisavustus, osaamisen kehittämispalvelut, yhteishankintakoulutus, Business Finlandin ja Finnveran palvelut ja käynnissä olevat hankkeet. Neuvonnan myötä esiin tulevien jatkotoimien hoitoon luodaan yhteinen toimintamalli.

Kasvuyritysten tunnistaminen ja palveleminen osana yritysneuvontaa.

Tavoite: Kasvuyritysten tunnistamista ja pk-yrityskentän aktivointia on tarpeen tehdä normaalia enemmän koronan jälkeisessä tilanteessa. Aktivoinnin keinoja on yrityskontaktit, kasvuklinikat, erilaisten tilaisuuksien järjestäminen sekä palveluverkostojen ja klustereiden rakentaminen/tukeminen. Kohderyhmänä ovat laajasti kaikki pk-yritykset.

Neuvonta ja sparraus kohdistuu yrityksen kasvun edellytyksiin ja neuvonnan yhteydessä arvioidaan kehittämismahdollisuuksia ja tarpeita, jotka liittyvät erityisesti digitalisaation, robotiikan ja automaation hyödyntämiseen sekä vihreään kasvuun (kiertotalous, vastuullisuus jne.).

Edellä mainittujen teemojen edistäminen edellyttää myös maakunnan yrityspalvelutoimijoiden osaamisen kehittämistä/varmistamista. Keinoina yritysneuvojen osaamisen kehittämisohjelmat ja seminaarit.

Toteutusvalmius: käynnistys vuoden 2020/2021 alussa.

Kustannusarvio: Koronan jälkeisessä jälkikontaktoinnissa käytetään lähtökohtaisesti nykyisiä resursseja (valtion ja kuntien toimijat), lisäresurssitarve selviää toimenpiteistä sovittaessa.

Jos halutaan tehdä laajempaa kasvuyritysten kontaktointia, tulee selvittää lisäresurssin tarve esim. mahdolliseen hankkeistukseen. Jos rahoitus lisäresurssiin löytyy, se kohdennetaan koko maakuntaan.

Työllisyysvaikutus: toimenpiteellä pyritään ensisijaisesti säilyttämään olemassa olevat työpaikat. Neuvonnan yhteydessä arvioidaan myös työvoiman tarvetta yrityksen kasvutilanteessa (lyhyt- ja pitkätähtäin).

Vastuutahot: ELY-keskus ja Business Finland vastuussa myöntämiensä Korona -tukien jälkeisestä kontaktoinnista/koordinoinnista. Yksinyrittäjien kasvupotentiaalin tunnistaminen on ensi sijaisesti kuntien vastuulla. Muu kasvuyritysten neuvonta ja kontaktointi on Satakunnan yrityspalvelutoimijoiden yhteistä toimintaa (valtion toimijat, kunnat ja kehittämissyhtiöt).

4.3 Uudet ja nopeat rahoitusvälineet

Tarvitaan pitkä- ja lyhytkestoista hankerahoitusta (esim. EAKR/ESR ja AIKO) sekä yritysrahoitusta (esim. kehittämisavustus) ja konsultointia esim. innovaatiohankkeiden tukemiseen.

Pitkäkestoisen (EAKR/ESR) rahoituksen osalta hankkeita tarkastellaan myös niin, että arvioidaan hankkeiden vaikuttavuutta koronasta selviytymiseen.

Tavoite: Saada AIKO-tyyppinen rahoitusinstrumentti, jolla voidaan nopeasti käynnistää yritysryhmäkohtaisia, klusterikohtaisia tai kuntien välisiä lyhytkestoisia kehittämishankkeita tai selvityksiä, jotka tukevat kehittämishankkeiden syntymistä.

Digitalisaatio ja vihreä kasvu: AIKO-rahoituksella toteutettaviin kehittämishankkeisiin voi liittyä digitalisaation, robotiikan ja automaation hyödyntämiseen sekä vihreään kasvuun tähtääviä toimenpiteitä.

Toteutusvalmius: AIKO-rahoitusinstrumentti tulisi saada käyttöön mahdollisimman pian.

Kustannusarvio: maakuntakohtainen rahoituskehys, jonka sisällä määritellään hankkeiden kokoluokka (minimi ja maksimi tai vaihtoehtoisesti 2-3 standardikokoa)

Uudentyyppisten rahoitusratkaisujen kehittäminen

Esim. Länsi-Suomen eli suuraluekohtaisen pääomarahaston perustaminen koronasta kärsineiden pk-yritysten kasvun tukemiseen.

Toteutusvalmius: EAKR toimintaympäristötuki tai kansallinen tuki. Voisi myös olla esim. Satakunnan ja Varsinais-Suomen yhteinen.

Kustannusarvio: Tekemättä.

4.4 Laajasti korona -avustusten vaikutusten tutkiminen ja niistä oppiminen

Tavoite: Tukien vaikuttavuuden selvittäminen ja kokemuksista oppiminen.

Keinot/toimenpiteet: Tutkimushanke vaikutuksista (TEM käynnistämässä). Tutkimuksen pohjalta alueellinen läpikäynti.

Uusien ja myös nykyisten nopeiden rahoitusvälineiden käyttöönotto

Tavoite: Yrityksille käyttöön nopea ja helposti käytettävä kehittämisrahoitusväline.

Keinot/toimenpiteet:

- Yrityspalvelutoimijoille annetaan mahdollisuus "luvata" esim. yrityspalveluseteli nopeisiin yritysten kehittämistä edistäviin tukirahoituksiin kehitetty kehpa.
- Selvitettävä myös nykyisten välineiden soveltaminen ja muuttaminen tähän käyttöön (valtakunnallinen palvelu/linjaus):
- Kehittämispalvelujen konsultoinnin alennettu hinta 30 euro + alv, pitäisi olla voimassa niin pitkään kuin korona -tilanne on päällä.
- Kustannustuen hakuajan jatkaminen.
- Yksinyrittäjätuen "toinen kierros" (samalle yritykselle voitaisiin myöntää uudelleen).

4.5 Uudistumisvälineet

Valinnat uuden kasvun käynnistämiseksi. Tähtäimessä elinkeinorakenteen uusiutuminen, joka nojaa osaamiseen ja innovaatioihin, suuntautuu kansainvälisesti.

Tähtäimessä elinkeinorakenteen uusiutuminen, joka nojaa osaamiseen ja innovaatioihin, suuntautuu kansainvälisesti

Jälleenrakennuksen toimenpiteiden:

- Tulee vauhdittaa digitalisaatiota.
- Tukea hiilineutraalia yhteiskuntaa.
- Myös julkiset hankinnat ovat merkittäviä.

Alueen teollis- ja yritysekosysteemien vahvistaminen

Tavoite: Vahvistetaan alueen lähtökohdista nousevia ekosysteemejä (mm. teknologiametallit, kiertotalous, automaatio ja robotisaatio).

Keinot/toimenpiteet: Pitkäkestoisen ekosysteemirahoituksen käyttöönotto, sekä innovaatioympäristöjen vahvistaminen.

Uusiutumisen välineet käyttöön yrityksille ja yrityspalvelutoimijoille.

Tavoite: Tuoda tietoa ja osaamista liiketoiminnan uusiutumisen ja teknologian hyödyntämiseen.

Keinot/toimenpiteet:

Yrityspalvelutoimijoiden osaamisen vahvistaminen, yrityksille palveluja ja ohjelmia osaamisen lisäämiseen, tiedon välittäminen, valmennukset, kokeilujen mahdollistaminen yrityksille.

Päämääränä on digitalisaatioon liittyen etäneuvonnan laajempi käyttö, neuvojien henkilökohtaisen digiosaaminen kasvattaminen, koulutukset, seminaarit ja tapahtumat verkkoon. Luodaan uuden ajan yritysneuvojan tutkinto.

Hyödyt liittyvät digitalisaation käyttöönottoon ja vihreään kasvuun liittyvään vastuulliseen liiketoimintaan ja yritys vastuuseen. Pyritään saamaan maakuntaan hankkeita, joilla kasvatetaan yritysten osaamista digitalisaation ja vihreän kasvun teemoihin liittyen.

Aikataulu: noudattaa elpymisrahaston vihreän kasvun suunnitelmia.

Tavoitteena on saada maakuntaan kolmivuotinen hanke, jonka budjetti on 3 M€. Hankkeen päämääränä on kasvattaa yrityspalvelutoimijoiden osaamista ja sitä kautta tehostaa neuvontaa niin, että kohderyhmänä olevat yritykset pystyvät säilyttämään nykyiset työpaikat ja kasvuyrityksiin saadaan luotua uusia. Hankkeen toteutusvastuussa ja koordinaattorina voisi olla Satakunnan ELY-keskus yhdessä kuntien ja niiden kehitysyhtiöiden kanssa.

Seuraavina askelina määritellään suunniteltavat hankkeet tarkemmin ja käynnistää hankkeistus mahdollisimman nopeasti, viimeistään 2021 alussa.

Etätyöalueilla infra kuntoon, etätyönjohtaminen ja alaitaidot kuntoon, laitteiden hankita- ja käyttöosaamisen vahvistaminen.

Etätyön mahdollisuudet Satakunnassa ja etätyön mahdollisuudet satakuntalaisille yrityksille saada työvoimaa muualta

Tavoite: Turvata osaavan työvoiman saaminen Satakunnan alueen yrityksille ja nostaa digiosaaminen sekä etäjohtamisen mallit paremmin esille.

Keinot/toimenpiteet:

Yritysten etätyökäytäntöjä kehitetään sekä opetetaan digitaalisten työkalujen hyödyntämistä.

Käynnistetään valtakunnallinen rekrytointikampanja, jossa haetaan työvoimaa satakuntalaisille yrityksille etätyöläisinä (monitoimipaikkaisuus). Osaaja voi olla Rovaniemellä ja työskennellä satakuntalaiselle yritykselle. ”Tule töihin meille, tee työ kotona!”. Hankkeessa luodaan myös yrityksille toimivat etätyökäytännöt, etäjohtamisen mallit ja digitaalisten välineiden käyttösuunnitelma. Toimiva infraon hankkeen perusedellytys.

Saavutettavuusselvitys yrityksille. Yrittäjät kertovat, miten haluaisivat liikkua.

Osaavan työvoiman saaminen

Tavoite: Osaavan työvoiman saamisen turvaaminen.

Keinot/toimenpiteet:

Uusien keinojen löytäminen työvoiman houkutteluun. Hyödynnetään paluumuuttajat (liityntäpinta työllisyysryhmään). Suomen vahvuuksien markkinointi (turvallinen ja hyvä paikka asua/elää).

Muita ajatuksia

Toimialakohtaiset hankkeet? Esimerkiksi mara, palvelut, sote.

Taulukkoa täydennetään myöhemmin.

Julkiset elinkeinopalvelut	Digitalisaatio	Vihreä kasvu	Aikataulu	Kustannusarvio	Työllisyys vaikutus	Vastuutaho	Seuraava askel
1. Maakunnallinen yrityspalveluekosysteemi:							
Maakunnan yrityspalvelutoiminnan tiivistäminen. (Selvitys yhdestä maakunnallisesta toimijasta?)							
Yksityisten asiantutija organisaatioiden hyödyntäminen esim. yrityspalveluseteleiden avulla.							
2. Koronan vaikutusten ja kasvu ja kv-hakuisten yritysten tunnistaminen sekä tukeminen:							
Monipuolinen kontaktointi. Tavoitteena löytää yritykset, jotka				Lähtökohtaisesti olemassa olevat resurssit. Lisäresurssien	Tavoitteena säilyttää olemassa	Ely-keskus, Business Finland, kunnat ja Satakunnan	Kriisi-rahoitusta ja talousapua vaikeuksissa

tarvitsevat edelleen tukea.				tarve selviää toimenpiteitä toteutettaessa.	olevat työpaikat.	yrittäjäpalvelu-toimijat.	oleville yrityksille.
Täsmäneuvontaa, kohdennetaan erityisesti kasvu yritysten digitalisaation ja vihreän kasvun kehittämiseen.			Käynnistys vuoden 2020-2021 alussa.	Laajempi kasvuyritysten kontaktointi ja tukeminen vaatii lisärahoitusta.		Kunnat, kehittämissyhtiöt ja ProAgria.	
Innovaatiorahastojen tukeminen konsultoinnin ja rahoituksen avulla.				Maakunta kohtainen rahoituskehys, jonka sisällä määritellään hankkeiden kokoluokka.			Aiko rahoitus instrumentin luominen.
Suuraluekohtaisen pääomarahaston perustaminen.			EAKR toiminta-ympäristö-tuki tai kansallinen tuki.				Mahdollisesti Satakunnan ja Varsinais-Suomen yhteinen.
3. Uudet ja nopeat rahoitusvälineet:							
Yksinyrittäjätuen toinen kierros.							
Kustannustuen hakuajan jatkaminen.							
Kehittämispalveluiden alennettu hinta.							
Yrittäjäpalvelutoimijoille mahdollisuus myöntää yrityksille yrittäjäpalveluseleitä nopeisiin kehittämishankkeisiin.							
4. Uudistumisvälineet:							
Uusiutumismittarit yrityksille ja yrittäjäpalvelutoimijoille.	Etäneuvonnan kehittäminen.	Lisää vihreän kasvun hankkeita.	Elpymis-rahaston vihreän kasvun suunnitelma.	Tavoitteena 3 vuotinen hanke, jonka budjetti 3 meur.	Säilyttää nykyiset työpaikat ja luoda uusia kasvu yrityksiin.	Satakunnan ELY-keskus, kunnat ja niiden kehitysyhtiöt.	Määritellään suunniteltavat hankkeet tarkemmin ja käynnistää hankkeistus viimeistään vuoden 2021 alussa.
Etätyö infrastruktuurin ja taitojen kehitys. Rekrytointikampanja, jossa houkutellaan työntekijöitä muualta Suomesta etätöihin.							

Alueen teollisuus- ja ekosysteemien vahvistaminen kehittämällä alueen vahvuuksia esim. teknologiametallit. (Linkittyy TKI ryhmän hankkeisiin)							
Osaavan työvoiman saamisen turvaaminen. (Linkittyy työllisyysryhmän hankkeisiin)							
5. Korona-avustusten tutkiminen ja niistä oppiminen.			Tem:llä käynnissä tutkimus				

5.0 TKI

TKI toimintaa kehittämällä pyritään lisäämään tutkimusta, kehitystä ja innovaatioita. Toimet ovat tärkeitä korona kriisin aikana, koska näiden avulla yritykset voivat tehostaa toimintaansa ja kehittää työntekijöiden osaamista ja tuottavuutta. Seuraavaksi esitellään TKI ryhmän eri sektoreille esittämiä hankkeita ja hankkeiden vaikutuksia.

5.1 Ekosysteemien kehittäminen

Ekosysteemitutkimus yliopistojen vaikuttavuuden lisääminen Satakunnassa.

-Tutkimalla ja vertailemalla ekosysteemien johtamis- ja toimintamalleja pystytään merkittävästi edistämään digitaalisten alustojen ja työkalujen käyttöä ekosysteemeihin kuuluvissa yrityksissä organisaatioissa.

-Kehittämällä ekosysteemien johtamis- ja toimintamalleja edistetään resurssien yhteiskäyttöä sekä digitaalisten ratkaisujen hyödyntämistä.

-Luodaan toimintakonsepti yliopistokeskuksen emoyliopistojen (sekä muiden yliopistojen) vaikuttavuuden parantamiseksi Satakunnassa. Käynnistetään ekosysteemitutkimus benchmarkkaamalla menestyneitä innovaatioekosysteemejä maailmalla.

Automaatio- ja robotiikkaklusterin vahvistaminen (Robocoast-yritysverkosto, RoboAI-tutkimus- ja tuotekehityskeskus)

-Satakunnassa on ainutlaatuinen yli 100 yrityksen automaation, robotiikan, sensoriteknologian ja tekoälyn Robocoast-yrityskeskittymä, missä yrityksillä on toisiaan täydentävää osaamis pohjaa, joka mahdollistaa yhteiset tavoitteet sekä kansalliselle että kansainväliselle kasvulle. Kasvun mahdollisuudet ja uusi liiketoiminta löytyvät tuotannon automatisoinnista, prosessien digitalisaatiosta ja asiakasyritysten hallussa olevan tiedon hyödyntämisestä. Toisena kasvun avaimena on muuttua digitalisaation kautta palveluorientoituneemmaksi.

-Automaation, robotiikan ja tekoälyn käyttö lisää resurssitehokkuutta ja vähähiilisyttä. Soveltamiskohteet ovat pääasiassa perinteisessä energia- ja resurssi-intensiivisessä teollisuudessa, mutta myös sote-alalla, missä vihreä kasvu lisää kustannustehokkuuden lisäksi hyvinvointia ja sosiaalista oikeudenmukaisuutta.

-Sellaisten yritysten skannaaminen, joilla on erityisiä kasvun mahdollisuuksia automaatiota, robotiikkaa ja/tai tekoälyä hyödyntämällä. Uusien teknologioiden tiedonsiirto sekä pilottien ja simulaatioiden järjestäminen näiden yritysten, Robocoast-yritysten ja RoboAI-korkeakoulujen kesken.

Merilogistiikan tutkimuskeskus (satamat, teollisuuspuistojen vientiyritykset, logistiikkayritykset).

-Logistisen ketjun toiminnan tehostamisessa digitalisaatio on keskeisessä roolissa. Nykyaikaiset logistiikkaketjut hyödyntävät tehokkaasti uusia teknologioita tilannetietoisuuden ylläpitämisessä, tiedonkulussa ja ympäristövaikutusten minimoinnissa. Kilpailukyyn parantaminen edellyttää digitalisaation hyödyntämistä kuljetusmuotojen kehittämisessä. Uudet teknologiat tuovat mukanaan myös uusia riskejä. Vientiteollisuuden tueksi tarvitaan siksi turvallinen, kilpailukykyinen ja ympäristöystävällinen logistiikkaketju.

-Logistisen ketjun toiminnan tehostaminen, ympäristövaikutusten minimoiminen ja raskaan maantieliikenteen vähentäminen. Meriliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen 50% vuoden 2008 tasoon nähden vuoteen 2050 mennessä on IMO:n (International Maritime Organization) tavoitelistalla.

Suomen viennistä 85% tapahtuu meriteitse. Ympäristotaloudellisesti kestävä kuljetusketjun rooli tulee korostumaan kiristyvässä kansainvälisessä lainsäädännössä.

-Ympäristölainsäädännön kiristyvät vaatimukset edellyttävät logistiikkaketjun kokonaisvaltaista ymmärrystä, joka saavutetaan tarkastelemalla merenkulkua kiinteänä osana laajempaa tiedonkulun ja toimintojen kokonaisuutta. Ensimmäiset selvitykset: 1) Mitä muuttuvia rooleja tulevaisuuden logistiikkaketjuun sisältyy? 2) Mitä tietoa tulevaisuuden logistiikkaketjun toimijalla tulee olla tulevaisuuden päätöksenteon tukena?

Uusiutuvan energian tuotannon lisääminen ja energiamuotojen kehittäminen.

-Digitalisaatio lisää sähkön kulutusta (esim. datasalit) ja uusiutuvalla energialla tuotettu sähkö on kestävä ratkaisu tähän. Toisaalta digitalisaatio on keskeinen osa uusiutuvaan energiaan perustuvaa energajärjestelmää ja sen hallintaa. Esimerkiksi uusiutuvan energian tuotantovaihteluiden sovittaminen vaihtelevaan kulutukseen ei onnistu ilman digitalisaatiota (Smart grid). Satakunnassa on merkittävästi suunnitelmia uusiutuvan energia investoinneille ja toisaalta vahvaa osaamista ja yritystoimintaa digitalisaatiossa. Synergioiden vahvistaminen on Satakunnalle mahdollisuus.

-Kestävän kehityksen mukaiset teolliset investoinnit perustuvat uusiutuvan energian käyttöön. Tämä on johtanut akkuklusterin kasvun myötä esim. Harjavallassa uusiutuvan energian investointeihin. Tahkoluotoon suunnitteilla oleva valtava merituulipuiston laajennus houkuttelee toteutuessaan alueelle vihreitä investointeja ja toisaalta merituulipuisto itsessään on merkittävä vihreän kasvun investointi. Satakunnassa on tällä hetkellä suunnitteilla yhteensä 1,5 miljardin € edestä uusituvan energian investointeja

-Esim. merituulipuistolla olisi mahdollisesti suuri työllisyysvaikutus paikalliselle offshore telakalle. Muussakin uusiutuvassa energiantuotannossa tarvitaan paljon satakuntalaista työtä ja tuotteita.

-Pyritään esim. saamaan merituulipuiston seuraavaa vaihetta ja satakuntalaisuusastetta nostava pilotointi käyntiin esim. elvytysrahoituksella.

-Myös (bio)kaasutaloudessa on suuria satakuntalaisia vihreän kasvun mahdollisuuksia. Satakunta pyritään pitämään valtakunnallisena biokaasuinvestointien hotspot-alueena luomalla yhteistyöverkostoja maatalouden, biokaasun tuotannon ja teollisuuden välillä.

Elintarvikeklusterin ja biotalouden kehittäminen sekä huoltovarmuuden varmistaminen.

-Digitalisaation avulla sekä tutkimuspanostuksilla siihen liittyen (alkutuotannosta jalostuksen ja kaupan kautta kuluttajille) pystytään merkittävästi parantamaan ruoantuotannon tuotantotapoja, jäljitettävyyttä ja tehokkuutta sekä vastaamaan paremmin kuluttajien tarpeisiin. Digitalisaatio edistää myös tuleviin kriisitilanteisiin varautumista sekä huoltovarmuutta.

-Kestävän ruokaketjun TKI-toiminnalla etsitään keinoja ilmastoystävällisen ja resurssitehokkaan satakuntalaisen ruoantuotannon edistämiseksi. Mm. sivuvirtojen hyödyntäminen tuo lisäarvoa ja uusia työpaikkoja.

-Muodostetaan satakuntalaisten tutkimus- ja kehittämisorganisaatioiden kesken työryhmä, joka luo toimintamallin näiden teemojen TKI-toiminnan kehittämiseksi yhteistyössä yritysten, alkutuottajien sekä tarvittavien alueen ulkopuolisten toimijoiden kesken.

Teknologiametallien sekä akkuklusterin kehitys, sähköistyminen ja metallien kierrätys.

-Porin seudulla toimii kansainvälisesti merkittävä teknologiametallien ekosysteemi, joka kasvaa digitalisaation ja sähköistymisen luoman metallien ja metallituotteiden kysynnän kautta. Toisaalta metalliteollisuuden kilpailukykyinen tuotanto Suomessa vaatii äärimmäisen automaattista, digitaalista ja älykästä tuotanto- ja logistiikkajärjestelmää. Kasvun vauhdittamiseksi tarvitaan syvempää yhteistyötä digitalisaation

hyödyntämisessä mutta myös sähköistymisen luoman kasvun mahdollisuuksien ymmärtämisessä. Esim. akkuratkaisut ja e-mobility järjestelmät ovat suuria kasvun mahdollisuuksia Satakunnalle.

-Kiertotalous on kriittisten raaka-aineiden riittävyyden, kestävyys ja hyväksyttävyyden kannalta äärimmäisen tärkeää teknologiametalliklusterille. Toisaalta Satakunnassa on loistava valmis infra ja ekosysteemi uusille metallien kierrätysinvestoinneille. Tähän kasvun mahdollisuuteen kannatta tarttua systemaattisilla soveltuvuus selvitys-, pilotointi ja invest-in toimilla.

-Teknologiametalli- ja akkuklusteri on investoimassa merkittävästi alueelle, mikä luo satoja työpaikkoja niin rakennus- kuin toimintavaiheessakin. Myös lukuisia Investointisuunnitelmia metallien kierrätykseen on käynnissä. Lisätietoa akkuklusterin toiminnasta maakunnassa saatavissa linkistä:

<https://lansireitti.fi/akkuklusteri/>

-Teknologiametalliklusterin sähköistymisen kasvukuvaus ja suunnitelma

-Systemaattinen toimintatapa jalostaa metallien kiertotalousaihioita ja mahdollisuuksia investoinneiksi

-Osaajapolku metallurgiaan ja metallien kiertotalouteen SAMK –Aaltoyliopisto yhteistyönä

Terveys- ja hyvinvointiteknologiainnovaatioalustojen kehitys. (sairaalat, perusterveydenhuolto, testbed-toimijat, living lab -toimijat, digitaalisia palveluja tarjoavat yritykset)

-Nykyinen hoitojärjestelmä ei kykene hoitamaan kasvavaa määrää potilaita sairaaloissa, joten tarvitaan laajoja digitaalisia palveluja, joilla tuetaan etä- ja kotihoitoa. Digitalisaation ja tiedolla johtamisen avulla sairaaloiden ja perusterveydenhoidon toimintaa uudistetaan ja hoidon vaikuttavuutta parannetaan kansalaisen hyvinvoinnin näkökulmasta. Digitalisaatio siirtää painopistettä kohti terveyden edistämistä ja sairauksien ehkäisyä.

-Vihreä kasvu liittyy olennaisesti Ihmisten hyvinvointiin, sosiaaliseen ja inhimilliseen pääomaan sekä sosiaaliseen tasa-arvoon. Vaikuttavuusperiaatteen mukaisesti investoidaan siihen, mikä tuottaa taloudellista ja yhteiskunnallista hyötyä. Samalla vahvistetaan kansalaisyhteiskunnan roolia ja osallisuutta. Nämä kaikki ovat myös Terveys- ja hyvinvointiteknologian innovaatioalustan tavoitteena.

-Länsirannikon kliinisten tietoaletaiden (potilasdatan) anonyymien toisiokäytön mahdollistaminen tutkijoille ja palveluita kehittäville yrityksille.

5.2 Kasvuyritykset

Kasvuyritysten elinvoimaisuuden turvaaminen.

-Kasvuyritykselle digitalisaatio on usein uuden tai paremman bisneksen tuottamista yrityksen hallussa olevan tiedon (datan) avulla. Tieto ja sen analysointi on uuden ajan T&K:ta. Kasvuyrityksen perustuotteen digitalisoimisaste vaikuttaa tuotteisiin liittyvien myytävien palvelujen digitalisoitumisasteeseen. Yritysten viennin kasvun veturina näyttää tutkimusten mukaan olevan palvelujen digitalisointi. Yritykset, joiden liikevaihdosta suuri osa tulee viennistä, hyötyvät uusista digitaalisista mahdollisuuksista, koska digitaaliset ja etäohjattavat palvelut mahdollistavat tuotantoketjun loppupään toimintojen tarjoamisen sijainnista riippumattomasti.

-Yritykset tavoittelevat kasvua vihreän kasvun osa-alueilla, kuten ympäristöystävällisten raaka-aineiden käyttö, teollisuus- ja yhdyskuntajätteen hyötykäyttö, biotaloudesta tuleva arvonalisäys sekä ympäristöliiketoiminnasta tuleva arvonalisäys.

-Kasvuyritysten toiminnan kytkeminen uusiin ja kasvaviin ekosysteemeihin (KOHTA 1). Ekosysteemeissä jo olevat yritykset tuovat kasvuyrityksille tuote- ja palvelukehitysaihioita, joihin kasvuyritykset tekevät ratkaisuehdotuksia.

Uusien start-up yritysten syntymisen tukeminen / Start-up ekosysteemin synnyttäminen.

-Ekosysteemin tarkoituksena on tukea uusia, innovaatioihin ja erityisesti digitalisaatiota hyödyntävien kasvuyritysten syntymistä. Ekosysteemin toiminta perustuu verkostoitumiseen, jossa hyödynnetään monipuolisesti digitaaliset alustat.

-Ekosysteemin kehittämisessä ja verkostojen rakentamisessa huomioidaan vihreän kasvun mahdollisuudet. Start-up toimintaan tuodaan esille vihreän kasvun liiketoiminnan mahdollisuudet. 1. vaihe: Ekosysteemin kehittäminen ja käynnistäminen 2021-2024 2. vaihe: Ekosysteemin toiminnan kokeilut ja vakiinnuttaminen 2024-2026

-Start-up, spin-off ja scale-up yrityksiin syntyy huomattava määrä uusia työpaikkoja.

-Yhteisen tahtotilan löytäminen, nykyisten ja uusien toimintakäytäntöjen kartoitus sekä niiden yhteensovittamisen ja käyttöönoton käynnistäminen

Taulukkoa täydennetään myöhemmin.

TKi	Digitalisaatio	Vihreä kasvu	Aika- taulu	Kustan- nusarvio	Työllisyys vaikutus	Vastuu- taho	Seuraava askel
1. Ekosysteemien kehittäminen:							
Ekosysteemi-tutkimus; yliopistojen vaikuttavuuden lisääminen Satakunnassa.	Ekosysteemien johtamis- ja toimintamalleilla pystytään edistämään digitaalisten alustojen ja työkalujen käyttöä.	Kehittämällä ekosysteemien johtamis- ja toimintamalleja edistetään resurssien käyttöä.	2021 - 2026	250 k€ / vuosi		UCPori	Luodaan toiminta-konsepti yliopisto-keskuksen emoyliopistojen vaikuttavuuden parantamiseksi.
Automaatio- ja robotiikkaklusterin vahvistaminen (Robocoast-yritysverkosto, RoboAI-tutkimus- ja tuotekehityskeskus)	Kasvun mahdollisuudet löytyvät tuotannon automatisoinnista, prosessien digitalisaatiosta, asiakasyritysten hallussa olevan tiedon hyödyntämisestä ja palveluorientoitumisesta.	Automaation, robotiikan ja tekoälyn käyttö lisää resurssi-tehokkuutta ja vähähiilisyyttä				SAMK	Automaatio-klusteri alan kasvu yritysten tunnistaminen ja niiden yhteisten koulutus tapahtumien järjestäminen.
Merilogistiikan tutkimuskeskus (satamat, teollisuuspuistojen vientiyritykset, logistiikkayritykset)	Logistisen ketjun toiminnan tehostamisessa digitalisaatio on keskeisessä roolissa.	Logistisen ketjun toiminnan tehostaminen, ympäristö-vaikutusten minimoiminen ja raskaan maantie-liikenteen vähentäminen				SAMK	Selvitetään mitä muuttuvia rooleja tulevaisuuden logistiikka-ketjuun sisältyy ja mitä tietoa päätöksentekijöillä pitää olla tulevaisuudessa?

Uusiutuva energia.	Lisää energian kulutusta, mutta samalla keskeinen osa energiajärjestelmän hallintaa.	Uusituvan energian riittävyys mahdollistaa teollisuuden investoinnit.	2021-2026	xxx /k€ /vuosi	uusiutuva-ssa energian-tuotannossa tarvitaan paljon satakunta-laista työtä ja tuotteita.	Prizz-tech	Pyritään edistämään merituulipuiston seuraavaa vaihetta ja biokaasutalouden kehitystä.
Elintarvikeklusteri, huoltovarmuus & biotalous.	Digitalisaation avulla pystytään merkittävästi parantamaan ruoantuotannon tuotantotapoja, jäljitettävyyttä ja tehokkuutta.	Etsitään keinoja ilmasto-ystävällisen ja resurssi-tehokkaan satakuntalaisen ruoantuotannon edistämiseksi.	2021-2026	300 k€/vuosi		PJI	Muodostetaan satakuntalaisten tutkimus- ja kehittämis-organisaatioiden kesken työryhmä.
Teknologiametallit, akkuklusteri, sähköistyminen & metallien kierrätys.	metalliteollisuuden kilpailukykyinen tuotanto Suomessa vaatii äärimmäisen automaattista, digitaalista ja älykästä tuotanto- ja logistiikkajärjestelmää.	Kiertotalous on kriittisten raaka-aineiden riittävyyden, kestävyys- ja hyväksyttävyyden kannalta äärimmäisen tärkeää	2021-2026	xxx /k€ /vuosi	Alan investoinnit työllistävät 100 ihmisiä.	Prizz-tech	Alan sähköistymissuunnitelma, sekä kiertotalouden ja osaamispolun kehitys.
Terveys- ja hyvinvointiteknologian innovaatioalusta (sairaalat, perusterveydenhuolto, testbed-toimijat, living lab -toimijat, digitaalisia palveluja tarjoavat yritykset)	Digitalisaation ja tiedolla johtamisen avulla sairaaloiden ja perusterveydenhoidon toimintaa voidaan uudistaa.	Molemmissa samoja tavoitteita vihreän kasvun avulla voidaan edistää ihmisten hyvinvointia.				SAMK / SSHP	Länsirannikon klinisten tietoahtaiden (potilasdatan) anonyymin toisiokäytön mahdollistaminen tutkijoille ja palveluita kehittäville yrityksille.
2. Kasvuyritykset:							
Kasvuyritysten elinvoimaisuus.	Yritysten viennin kasvun veturina näyttää tutkimusten mukaan olevan palvelujen digitalisointi, eli digitalisaatioon kannattaa investoida.	Uusi kasvu suuntautuu pääosin vihreän kasvun sektoreille.				SAMK	Kasvuyritysten toiminnan kytkeminen uusiin ja kasvaviin ekosysteemeihin.

Uusien start-up yritysten syntymisen tukeminen / Start-up ekosysteemin synnyttäminen.	Ekosysteemin toiminta perustuu verkostoitumiseen, jossa hyödynnetään monipuolisesti digitaalisia alustoja.	Toiminnassa huomioidaan ja painotetaan vihreän kasvun sektoria.	1. Kehittäminen ja käynnistäminen 2021-2024. 2. Kokeilu ja ylläpito 2024-2026.	1. vaihe 1,6 M€ 2. vaihe 1,2 M€	Alan yrityksiin syntyy huomattavasti uusia työpaikkoja.	Prizz-tech	Yhteisen tahtotilan löytäminen, nykyisten ja uusien toimintakäytäntöjen kartoitus sekä niiden yhteensovittamisen ja käyttöönoton käynnistäminen.
---	--	---	---	------------------------------------	---	------------	--

6.0 Infrastrukturi

Infrastruktuurilla on merkittävä rooli elinkeinoelämän toimintaympäristöjen kehittämisessä. Yritysten toimintaedellytyksiin vaikuttavat mm. energiakysymykset, liikenne- ja tietoliikenneyhteyksien toimivuus, ja maankäyttö. Teollisuusvaltaisessa Satakunnassa logistiikan toimivuus kansallisesti ja kansainvälisesti on välttämätöntä. Logistiikka aiheuttaa merkittäviä kustannuksia yrityksille ja vaikuttaa tämän seurauksena suoraan yritysten kilpailukykyyn.

Infrahankkeiden valintaa ohjaavat Strategiset yllätavoitteet

KILPAILUKYKY: Vientiteollisuuden kilpailukyvyn ja Satakunnan logistisen toimitusvarmuuden lisääminen

TYÖLLISYYS: Työvoiman liikkuvuuden lisääminen sekä työllisyyttä tukevien julkisten ja yksityisten investointien tukeminen

VIHREÄ KASVU: Hiilineutraaliuden ja ympäristötavoitteiden tukeminen

DIGILOIKKA: Digitalisaation vauhdittaminen

Huomioitava lisäksi:

- Hankkeiden kustannusarvio, valmius toteuttamiselle ja vastuutaho.
- Mahdollisuus yli maakuntarajojen tapahtuvaan yhteistyöhön tai toimenpiteet, joihin tartutaan maakunnassa omaehtoisesti.
- Valmisteluryhmän taulukossa on esitetty toimia vuosille 2020-2021(**Taulukko täydentyy myöhemmin.**) Esitys vuoteen 2026 mennessä toteutettavista hankkeista liitetään suunnitelman seuraavaan versioon.

Infrastrukturi:	Digitalisaatio	Vihreä kasvu	Aikataulu	Kustannus-arvio	Työllisyys vaikutus	Vastuu-taho	Seuraava askel
1. Tietoliikenne:							
VT 8 Älyväylä hanke.			Esiselvitys käynnistymässä 2020.			Pohjanmaan liitolla vetovastuu	
Valokuitu-yhteyksien kartoitus ja kehitys operaattoreiden kanssa.	x	Etätöiden lisääntyminen.			PK-yrityssektorin toiminta-edellytysten parantaminen haja-asutusalueilla.	Yhteistyö yksityisen sektorin kanssa.	
2. Teollisuus puistot ja ekosysteemit:							
3. Rataverkko:							

Mäntyluoto-Tahkoluoto radan perusparannus.		Tavara-liikenteen sujuvuus ja siirtymä raiteille.		15 meur.	Tukee satamaan liittyvän logistisen klusterin kilpailukykyä. Parantaa sataman Venäjän transito-liikenteen kehitys edellytyksiä.	Väylävirasto.	
Pori-Tampere raiteen akselipainon nosto Kokemäki-Harjavalta välillä, sekä Harjavallan ratapihan kehittäminen.		Tavara-liikenteen sujuvuus ja siirtymä raiteille.	Molempien hankkeiden suunnittelu käynnistymässä	Akselipainon noston toteutus n. 2.5 meur. Ratapihan toteutus n.1.5 meur.	Tukee satamiin liittyvien logististen klusterien kilpailukykyä. Tukee teollisuuden tuotekuljetuksia vienti satamiin, sekä raaka-aineiden saatavuutta.	Väylävirasto.	
Rauma-Kokemäki henkilöliikenteen käynnistäminen, sekä seisakkeen rakentaminen.		Henkilö-liikenteen siirtyminen raiteille. Pori-Tampere radan kehitys.	Liikennöintiselvitys kevät 2020. Seisake suunnitelma 9/2020.	Seisake n. 0,8 meur ja liikennöinti n. 1,7 meur/v.	Tukee matkailu-elinkeinoja, sekä alueen saavutettavuutta.	LVM, väylävirasto, Rauma	
4.Tieverkko:							
VT 8 suunnittelupaketti Rauma-Eurajoki, Pori-Söörmarkku ja Pori-Luvia 2+2.		Hyvä kuntoisella väylällä raskaan liikenteen päästöt laskevat jopa 5%.		N. 4-5 meur.	Tukee laajempien työssäkäynti alueiden kehittämistä. Tukee teollisuuden logistista kilpailukykyä.		
VT11 Koiviston ja Pikku-haaran siltojen uusiminen.					Edistää porin satamaliikennettä.		
VT 2 suunnittelupaketti Pori-Harjavalta ja Pori-Mäntyluoto 2+2.				N. 2 meur.	Maakunnalle tärkeä logistiikka reitti Helsinkiin.		
VT 2 toteutuspaketti. Ruskila-Haistila keskikaide ja Sahkon eritaso liittymä.			Ruskila-Haistila suunnitelma valmis. Sahkon suunnitelma hyväksynnässä.	Ruskila-Haistila 6 meur. Sahkon eritaso-liittymä liittymä 3,7 meur.			
Satakunnan yksityisteiden Digi, ilmasto ja	Otetaan käyttöön uusia	Selvitetään mm. erilaisten	Suunnitelmia valmiina mm.	600.000 e	Yksityisteitä käyttävät mm. bio- ja	Yhteistyö-tahoina Suomen	Kytkeytyy Liikenne 12-

kiertotalous - pilottihanke.	kartoitus- menetelmiä paikkatieto, metsä- varatieto, uudet teknologiat (esim. dronit). Lisätään viestintää tiekuntien kanssa. Laaditaan ohjeistus kaapeli- asennuksiin yksityisteillä.	kierrätys- mater- iaalien käyttöä tienraken- nuksessa (esim. tuhka). Kytkeytyy Lounais- Suomen metsä- ohjelmaan vuosille 2021- 2025.	heikkoja siltoja jne.		kiertotalouden ja matkailualan yritykset, vakituiset ja loma- asukkaat, pelastustoimi, metsästysseurat. Työn monipaikkaisuus lisää yksityisteiden tarvetta.	Metsä- keskus, kunnat, metsä- teollisuuden yritykset, kone- urakoitsijat, Porin yliopisto- keskus, SAMK, Prizztech.	työsken- telyyn.
5. Julkinen liikenne:							
Satakunnan julkisen liikenteen tilannekuva, tulevaisuusvisio ja kutsuohjatun kaukoliikenteen pilottihanke.	Selvitetään henkilö- kuljetusten välittä- miseen, suunnit- teluun ja optimointiin tarjolla olevat ohjelmistot sekä ajoneuvo- kohtaiseen kyytien välittämiseen ja yhdistä- miseen tarjolla olevat digitaaliset ratkaisut, valitaan sopivimmat pilottiin.	Kilpailu- kykyinen vaihto- ehto oman auton käytölle. Laaditaan kutsu- ohjatulle kauko- liikenteen hankin- noille ympäristö- näkö- kulmat huomioiva tarjous- pyyntö- asiakirja. Verrataan uuden järjes- telmä päästöjä vanhaan.			Tavoitteena moderni, asiakas- lähtöinen, ympäristö- ystävällinen ja kansan- taloudellisesti kannattava liikkumisen malli kauko- liikenteelle kaupunki- keskustojen välillä.	Yhteis- työtahoina Prizztech, SAMK, kunnat, maa- kuntaliitto, ELY-keskus, yksityiset palvelu- tarjoajat.	Kytkeytyy Liikenne 12 valmis- teluun.

250.000 e

7.0 Työllisyys

Ryhmän tavoitteena oli hankkeiden avulla edistää työllisyyttä. Työllisyydellä on suora vaikutus alueen taloudelliseen kehitykseen. Työllisyysasteen nosto on kansallisesti tunnustettu tavoite, joka on myös kirjattu hallitusohjelmaan. Työllisyys on erittäin tärkeä tekijä talouden kasvun kannalta ja siksi työllisyyden kehittämiseen pitää ja kannattaa investoida erityisesti korona kriisin aiheuttaman taantuman aikana.

7.1 Jatkuva oppiminen

Jatkuvan oppimisen Satakunnan kehittämishanke, jolle voidaan valita koordinoiva organisaatio ja palkata asiantuntijoita tämän teeman edistämiseksi. Käsipareja tarvitaan joka tapauksessa, muuten tässä ei päästä eteenpäin ja mieluiten mahdollisimman lähelle oppilaitoksia ja muita koulutusorganisaatioita sekä etenkin opiskelijoita. Koordinoiva organisaatio voisi ottaa vastuuta k osaamisen kehittämiseen liittyvää ennakkointitiedon kehittämistä ja siihen liittyvää yhteistyöstä. Kytkeä ELO-yhteistyöryhmään. Monikanavaisuus hyödynnettävissä optimaalisesti.

Ehdotus: Jatkuvan oppimisen yhteistyötoimintamalli

Jatkuvan oppimisen yhteistyötoimintamalli paikantuu yritysten tuottavuuden kasvun ja elinvoimaisuuden tukemiseen. Yrityksille ja muille työnantajille kehitetään tämän avulla välineitä, jotka edesauttavat osaamistarpeiden muutoksiin vastaamisen nopeasti ja laadukkaasti. Yritykset kilpailevat osaajista myös globaalisti ja osaamistasovaatteet nousevat entisestään haettaessa kasvua ja laajentumista Suomen rajojen ulkopuolelle.

Tavoitteena ennakoiva ja reaktiivinen yhteistyötoimintamalli, joka tukee satakuntalaisia työnantajia osaavan työvoiman saatavuudessa ja olemassa olevan työvoiman osaamistason nostamisessa ja laajentamisessa. Tämä liittyy sekä jatkuvaan oppimiseen (oppimispolkuihin) että oppimisen siirtoon yritysten näkökulmasta.

Toimintamalli perustuu siihen, että on aidosti yksi yhteystaho "poolipäällikkö", jonka kautta yritykset saavat kaiken olennaisen alla olevan tiedon ja yhteydet. Tällaisia on ollut vuosien varrella useita, mutta yritykset antavat jatkuvasti palautetta hajanaisesta tiedonlähdekentästä, joka on heille hyvin tuntematon ja vaikea hahmottaa. Koulutus on ollut niin suuressa murroksessa viimeiset 2 vuotta, että mahdollisuuksista ei tiedetä.

Muodostetaan alakohtaisesti pooleja, jotka voivat olla osittain myös pienemmälle alueelle keskittyneitä, kuten esim. Pohjois-Satakunnan teknologia-ala tai maakunnan kehittyvä akkuklusteri. Keskitytään talouden kasvun ja kilpailukyvyn kannalta keskeisiin toimialoihin Satakunnan osalta. Toimintamallin avulla kasvatetaan Satakunnan elinvoimaa kohdentamalla osaamisen kehittämispalveluita alueellisesti merkittävien elinkeinojen profiloitumisen mukaisesti. Selvitetään, mistä kasvua odotetaan tulevaisuuteen, mitä muutoksia se edellyttää yrityksiltä ja miten muutoksiin varaudutaan osaamisen kehittämisen näkökulmasta. Tarkoituksena pooleissa on tehdä yrityksille suunnattu osaamisen kehittämisen suunnitelma "yritysHOKS"(HOKS= Henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma ammatillisessa koulutuksessa) , johon osallistuu useita eri tahoja.

Poolit tehostavat, nopeuttavat ja selkeyttävät tiedonvaihtoa. Pooleihin kutsutaan ko. alueen ja alan yritykset ja muut mahdolliset alaa edustavat tahot, eri asteiset oppilaitokset ja yksityiset koulutuksen järjestäjät. Tietyllä toimialalla olevien yritysten kesken verkostoituminen edistää työntekijöiden yhteiskäyttöä. Yritys, jolla on ylikapasiteettia henkilöstössään, voi tehdä ostopalvelusopimuksen toisen ko. henkilöstön osaamista

tarvitsevan yrityksen kanssa. Sopimuksella sitoudutaan siihen, että ostopalveluna siirtyvä työntekijä palaa eikä osaaminen lopullisesti siirry toiselle. Tervettä kilpailua heikentävät elementit on karsittava pois tästä, ei siis varasteta toinen toisiltaan työntekijöitä. Näin yritykset uskaltavat myös sitoutua kouluttamaan omaa henkilöstöään.

Myös koulutusten järjestäminen yhdessä voidaan neuvotella pooleissa ja näin edistää kokonaistaloudellisuutta niiden hankinnassa. Mm. yhteishankintapuitesopimusten hyödyntäminen useamman yrityksen yhteisissä koulutuksissa tehostuu. Monet yritykset tarvitsevat 1-2 työntekijää, jolloin koulutuksen järjestäminen tulee kalliiksi. Yhdessä järjestetyt koulutukset myös sitouttavat yrityksiä toisiinsa työntekijöiden yhteiskäytön osalta. Satakunnassa on hankittuna ja parhaillaan kilpailutuksessa eri alojen kapasiteettikoulutuksia non stop-periaatteella. Myös niiden hyödyntämistä voidaan tehostaa osaavan työvoiman saamisessa alakohtaisella yritys yhteistyöllä, joka mahdollistaa koulutussisältöjen räätälöimisen tarpeita vastaavaksi nopealla aikataululla.

Yritysten ongelmana on, että ne eivät tiedä, mistä ja miten voivat lähteä etsimään sopivia koulutuksia ja niiden tuottajia. Poolit säästävät työnantajia käyttämästä resursseja osaamisen kehittämisen palvelujen etsimiseen, kun kaikki keskeiset toimijat ovat samaan aikaan teeman ympärillä ja yhteyshenkilöt ovat selvillä. Malli nopeuttaa paitsi tiedon saamista, myös innovointia kehitteillä olevien suunnitelmien ja ennakkoinnin osalta. Tulevien investointien tai liiketoimintasuunnitelmien kehittämisen mukanaan tuomien osaamisen kehittämistarpeiden esille tuominen alan muiden toimijoiden keskuudessa ei aina palvele kilpailulliselta näkökulmaltaan yrityksiä, silloinkin poolissa olevat muut tahot voivat kokoontua yhden yrityksen tarpeiden ympärille.

Pooleissa kuullaan myös millaisella osaamistaustalla varustettuja henkilöitä on jäämässä ilman työtä. Eri alojen poolien välillä voidaan suunnitella osaamisen siirtymiseksi alalta toiselle tarvittavia koulutuspalikoita olemassa olevia koulutusinstrumentteja ja koulutuksen järjestäjien kapasiteettia hyödyntäen joustavasti ja reaaliaikaisesti. Tähän vaiheeseen liittyy olennaisesti uraohjaus- ja mahdollisia oppimisvaikeuksia kartoittavat palvelut.

Poolin monitahoinen osallistujakunta tuovat yritysten tietoisuuteen ja käyttöön samalla paitsi koulutusmahdollisuudet, myös lukuisten hankkeiden piirissä olevat kehittämismahdollisuudet ja niiden tuotokset sekä tutkimustoiminnan suomat mahdollisuudet. Näissäkin pyritään napakkuuteen ja konkreettisuuteen, jotta ne saadaan oikeasti hyödyttämään yritysten akuutteja tarpeita monipuolisesti.

Olemassa olevat koulutukset ja niiden rahoitusmallit mahdollistavat huomattavasti joustavammat toteutukset kuin mitä yleisesti on tiedossa esim. ammatillisen koulutuksen osalta. Yritysten nopeissakin osaamisen kehittämistarpeissa saattaa toisinaan ratkaisu löytyä muualta kuin kilpailluilta markkinoilta. Tutkinnon osa -koulutukset aiempi osaaminen huomioituna osaamisperusteisuuden mukaisesti jatkuvan haun mukaisella sisäänotolla ovat koko tutkintoa huomattavasti nopeampi väylä osaamisen kehittymiseen ja mahdollistavat tarvittaessa jopa koko koulutuksen toteuttamisen työpaikalla. Myös työvoimakoulutuksen ja oppisopimuksen vuorottelu tai yhteishankintana toteutettavan Rekry- tai Täsmäkoulutuksen kautta saadun osaamisen hyväksi lukemisen mahdollisuudet tutkintotavoitteiseen koulutukseen siirryttäessä vaativat tiedotusta yritysten suuntaan ja antavat heille paljon työkaluja henkilöstönsä osaamistason kehittämiseen tai uuden työvoiman rekrytämiseen koulutuksen kautta. Yhteishankintakoulutusten rakentamisessa saattaa olla toisinaan hyödyksi, jos eri koulutuksen järjestäjät yhdistävät osaamistaan, koska yritysten osaamistarpeet ovat monitahoisia, jolloin yksi koulutuksen järjestäjä ei välttämättä pysty tarjoamaan parasta mahdollista kokonaisuutta yksin.

Keskeisessä roolissa on tämän palvelumallin tunnetuksi tekeminen ja siitä tiedottaminen. Keskitytään nopeaan, joustavaan toimintaan ja konkretiaan palvelulupauksen mukaisesti.

Aikataulu toteutusvalmiudelle: Saadaan käyntiin pooleja kokoava osuus heti kun rekrytointi on mahdollista rahoituksen osalta loppuvuonna 2020.

Kustannusarvio on 130 000 €/vuosi. ”Poolipäällikön” palkka sivukuluineen, matkakulut, verkostojen/poolien kokoontumisesta aiheutuvat kulut, toimitilakulut, uuden toimintatavan markkinointi, työnantajien kontaktointi.

Suhde digitalisaatiolle ja vihreälle kasvulle? Ohjausvaikutus siinä mielessä, että panostetaan digitalisaation ja vihreän kasvun suuntaan kehittymistarpeita ja -pyrkimyksiä omaavien yritysten tarpeisiin osaamisen kehittämisen osalta. Yritysten toiminnan uudistaminen näihin suuntiin edellyttää uutta osaamista, jota tarjotaan niille joko satakuntalaisten koulutuksen järjestäjien toimesta tai niin, että se hankitaan muualta, jolloin palvelu on osaamisen kehittämiseen oikeiden tahojen etsintä ja hankinta ilman että yritysten täytyy sitä tehdä itse.

Työllisyysvaikutus? Yritysten liiketoiminta kehittyy, taloudelliset toimintaedellytykset paranevat, työllistävyys nousee.

Hallinnointi: Esim. Satakunnan ELY-keskus, Työllisyys, yrittäjyys ja osaaminen -yksikkö. Tiivis kytkös ELY-keskuksen osaajapulan koordinointiin ja jatkuvan oppimisen kehittämiseen palkattuun koordinaattorin tehtäväkenttään sekä koulutusasiantuntijoiden tehtäväkenttään ml. tutkintotavoitteinen ja ei-tutkintotavoitteinen koulutus Satakunnassa. Ko. Yksikössä erinomainen yhteistyöverkosto jo olemassa alueen eri koulutuksen järjestäjien kesken ja ymmärrys aloista, joille pooleja olisi syytä muodostaa.

Kytkös valtakunnallisiin hankkeisiin: Edistää mahdollisesti perustettavan Osaamisen ja työllisyyden palvelukeskuksen alueellisten tavoitteiden toteutumista. Tällä hankkeella rakennetaan yhteistyöverkoston toimintamalli, joka palvelee alueen jatkuvan oppimisen toteutumisen tarpeita pidemmällä aikavälillä koronakriisistä selviämisen akuutin vaiheen jälkeen.

7.2 Oppimisen siirto – työvoiman siirtyessä alalta toiselle, mitä tehtävissä tämän helpottamiseksi

-Nokian -casen tapaan voisivat tulla kyseeseen esimerkiksi laaja-alaiset siltasopimukset henkilöstön ohjaamiseen ja kouluttamiseen.

-Kehittämishjelminä: oppilaitosten ja kouluttajien mentorointi, yksilöllinen ohjaus (ammatinvalinta- ja uraohjaus), TE-toimiston ammatinvalinta- ja uraohjaus sekä koulutukseen ohjaamispalvelut

-Markkinointi ja viestintä erittäin merkittävässä roolissa.

-Proaktiivisuus uusien työmahdollisuuksien löytämiseen ja tarvittaessa nopeat koulutuspolut. Potentiaalisten ja uusien työnantajien sitoutuminen.

7.3 Johtaminen (mm. etätyön johtamisen kehittäminen)

-Etäjohtamisen tai myös etäjohtamiseen liittyvät koulutusohjelmat räätälöitynä erityyppisille organisaatioille. Yrityskohtaiset konsultoinnit tai tarve tuotteistetulle etätyön johtamisen kehittämispalvelulle.

-Vastuutahoina Porin yliopistokeskus ja Satakunnan yrittäjät?

-Muita ajatuksia tai kommentteja:

Työvoiman joustojen kehittäminen alueellisesti → onko esitettävissä joitakin alueellisia kokeiluja, vaikkapa teollisuuspuistoissa toimivien yritysten työvoiman yhteiskäytölle tai työkokeilujen ja koulutuksen uusille toimintatavoille tai tarvetta kausityövoimaa tarvitsevien yritysten yhteiselle rekrytointialustalle (kuka tarvitsee minkäkin osaamisalan työntekijää milloinkin ja onko työvoiman käyttö jaksoitettavissa nykyistä paremmin).

-Työvoimapoolien (vrt REDU, ESR-hankkeet) tai vastaavanlaisen (työpaikkapankkien) perustaminen teollisuuspuistoihin ja toimialapohjaisesti (edellyttää koordinoivaa organisaatiota ja hankerahoitusta), työvoiman vuokraus. Rahoitus ReactEU?

-Yhteinen digitaalinen rekrytointialusta kehitettävissä poolien tueksi → kytkentä ja synkronointi TEM:n työmarkkinatoriiin, vaatii pidempiaikaisen valmistelun Rahoitus ReactEU?

-Kausityövoiman hankinnan yhteistyömalli? MTK, TE-hallinto, Kunnat, oppilaitokset; toteutettavissa kohtuullisen nopeasti, TEM-rahoitus?

-Ruotsin Samhall -malli → Elpymisrahasto (RFF), Suomen malli? Todennäköisesti kansallinen kokonaisratkaisu, jos malli on tullakseen. Rahoitus RRF?

7.4 Työllisyyttä edistävien pk-yritysten investointien ja kehittämishankkeiden rahoittaminen

Satakunnassa on ELY-keskuksen tekemän kartoituksen mukaan suunnitteilla pk-yritysten investointi- ja kehittämishankkeita noin 50 milj.euron edestä. Valtion IV lisätalousarviossa on osoitettu koko maahan 25 milj.euroa kansallista rahoitusta yritysten kehittämisavustuksiin, jota on tarkoitus käyttää osana koronatilanteen jälleenrakennustoimia pk-yritysten investointien vauhdittamiseen koskien erityisesti uuden teknologian käyttöönottoa sekä investointivalmiutta ja -kykyä, kuten myös kehittämisvalmiutta vahvistaviin hankkeisiin koko maassa. Rahoitusta kohdennetaan erityisesti pk-yritysten tuotteiden, palveluiden ja tuotantomenetelmien kehittämiseen, kansainvälistymistoimenpiteisiin, liiketoiminnan uudelleen suuntaamiseen ja vahvistamiseen. Lisäksi rahoituksella kannustetaan pk-yrityksiä digitalisaatioon hyödyntämiseen, kehittämällä hiilineutraalisuutta edistäviä tuotteita, palveluita ja tuotantotapoja sekä parantamaan energiatehokkuutta. Rahoitusta saadakseen hankkeiden tulee kytkeytyä alueelliseen selviytymissuunnitelmaan. Uuden kasvun mahdollistamiseksi pk-yritysten kasvun ja kansainvälistymisen vauhdittaminen ja työllisyyden edistäminen tulee toimenpiteenä sisältyä Satakunnan suunnitelmaan painottaen erityisesti sellaisten investointien rahoittamista, jotka tukevat uuden liiketoiminnan, työllisyyden ja kestäväen kasvun tavoitteita. Toimialoista Satakunnan elvytysuunnitelmassa voidaan korostaa esim. maakunnan kasvualoja kuten automaatio, robotiikka ja ohjelmointi, teknologiateollisuus, bio- ja kiertotalous sekä meriteollisuus.

Miten suhteutuvat teemoihin digitalisaatio ja vihreä kasvu: Suunnitteilla olevissa hankkeista monet sisältävät tuotannon automaatioasteen nostamista ja uuden resurssitehokkaan teknologian käyttöönottoa, kuten energian ja materiaalien säästöä ja jätteen määrän vähentämistä edistäviä toimia. Osassa hankkeita on myös digitalisaatiota edistäviä toimia. Sisällöltään konventionaalisissakin hankkeissa on välillisesti vihreään kasvuun ja digitaalisuutta edistäviä elementtejä tuotetuissa tuotteissa ja palveluissa.

Toteutusvalmius: kartoituksen kohteena olevat hankkeet on tarkoitus toteuttaa vuosina 2020-2021

Kustannusarvio: avustustarve 7,5 milj.euroa

Hankkeiden arvioitu työllisyysvaikutus: 200 –400

Vastuutaho: TEM ja ELY-keskukset

Taulukkoa täydennetään myöhemmin.

Työllisyys	Digitalisaatio	Vihreä kasvu	Aika- taulu	Kustannus- arvio	Työllisyys- vaikutus	Vastuu- taho	Seuraava askel
1. Jatkuva oppiminen:							
Koordinoivan/ toimeenpanevan organisaation luominen. Ennakoinnin kehittäminen	Digitalisaatiota voidaan hyödyntää monella tavalla	Edistää	2021– 2024?		Välillisiä työllisyys- vaikutuksia erittäin paljon, tukee työllisyyttä edistäviä hankkeita. Kohtaanto- ongelmien tunnistaminen.	Voisiko olla useam- man organi- saation yhteen- liittymä?	Hankehaku
Syrjäytymisvaarassa olevien henkilöiden ohjauksen kehittäminen.	Digitaitojen kehittäminen?	Edistää	2021– 2025		400 syrjäytymis- vaarassa olevan työllistymisen mahdollistaminen osaamista kehittämällä.	2. Asteen oppi- laitokset?	Hankehaku
Ennakoivat valmennukset ja koulutukset isoihin rekrytointeihin tai uusien toimialojen kasvuun liittyen, liittyy myös työvoimapooleihin (esim. akkutehtaan rekrytoinnit)	Digitalisaatiota voidaan hyödyntää.	Etä- opiskelun osalta edistää.	2021– 2022		Parantaa kohtaantoa ja mahdollistaa erityisryhmien esim. nuorten työllistymistä.		
2. Oppimisen siirto:							
Työssä käyvän henkilöstön osaamisen kehittäminen ohjaamalla ja kouluttamalla.	Digitaitojen kehittäminen.	Osaamisen kehittä- misen seurauk- sena uusia työskentely tapoja?	Voidaan käynnis- tää nopeasti	Kustan- nukset valittavan hankkeen tai teemakoko- naisuuden laajuuden perusteella?	500 - 2000?		
Oppilaitosten ja kouluttajien mentorointi ja asiakkaiden yksilöllisen ohjauksen kehittäminen.	Digitaitojen kehittäminen.	Edistää.	2021-?				
3. Johtaminen:							
Etäjohtamisen koulutus ohjelma erityyppiselle organisaatiolle.	Etätyön tehostaminen?	Edistää. Voidaan vähentää työmatka liikennettä.	2021– 2022			Porin yliopisto- keskus ja Sata- kunnan yrittäjät?	

4. Työvoiman jousto:							
Työvoimapoolien perustaminen mm. teollisuuspuistoihin.	Yhteiset digitaaliset alustat työvoimapoolien tueksi.	Edistää.	2021–2025?	0,5 ME – 1 ME riippuen hankkeen laajuudesta	Kohtaanto-ongelmiin käytännön ratkaisuja. Käytössä olevien keinojen parempi hyödyntäminen.	ELY-keskus?	
Kausityövoiman hankinnan yhteistyömalli.	Digitaalisuuden hyödyntäminen, integrointi koko maan järjestelmiin?	Tukee vihreää kasvua. Kotimaisen työvoiman käyttö vähentää matkustamista. Ulkomaisen kausityövoiman käyttö.	2021		Kohtaanto-ongelmiin ratkaisuja?	MTK, TE-hallinto, oppilaitokset?	
5. Pk-yritysten kehittämis- ja investointihankkeiden tunnistaminen ja rahoitus	Useissa hankkeissa tuotannon automaatio-tason ja sähköisten palvelujen kehittämistä. Teollisuus 4.0 -ajattelu, mm.tekoälyn ja robotiikan hyödyntäminen.	Hankkeissa ja kehitettävissä tuotteissa ja palveluissa resurssitehokkaan uuden teknologian käyttöön-ottoa, esim. energian ja materiaalien säästöä, jätteiden määrän vähene-mistä.	2020-2021.	Avustus-tarve 7 milj..euroa /vuosi	Vähintään 200 uutta työpaikkaa/vuosi	Satakunnan ELY-keskus, Keski-Suomen ELY-keskus.	Voidaan rahoittaa osin IV Lisätalous-arviossa olevalla kansallisella yritystuki-valtuudella mahdollista rahoitusta myös RRF tai REACT EU-toimista.

8.0 Koulutuspalvelut

Koulutusryhmän tavoitteena oli kehittää työvoiman osaamista niin, että se vastaisi paremmin yritysten tarpeita. Lisäksi koulutuksen positiivisena seurauksena on, että se lisää uusien innovaatioiden syntymistä ja helpottaa niiden käyttöönottoa. Koulutuksella on näiden tekijöiden seurauksena tärkeä rooli työllisyyden kehityksessä, sekä uuden kasvun luomisessa.

Koronan aiheuttama tilanne todettiin monella tapaa epävarmaksi, erityisesti ajallisen keston osalta. Ryhmän arvio oli, että rajoitusten ja poikkeusolojen päätyttyä emme palaa entiseen vaan uudessa toimintaympäristössä on tapahtunut selviä muutoksia, esimerkkinä etätyön selvä kasvu ja siitä aiheutuvat seurannaisvaikutukset.

Satakunnan osalta nousi huoli tulevista irtisanomisista ja lomautuksista erityisesti teollisuudessa.

Koulutuksen osalta Satakunnassa on käyttämätöntä kapasiteettiä täsmä- ja kohdennetuissa palveluissa. Tarjolla olevat erilaiset koulutuspalvelut pitää pystyä tuomaan paremmin tarjolle. Kokonaisuutena koulutustarjonta on maakunnassa hyvä. Haasteena on, miten saadaan syöte koulutuksiin osallistumiseen mm. yrityksistä, työttömiltä työnhakijoilta ja nuorilta. Tämä arvioitiin tärkeydeltään korkeaksi. Viestinnän merkitystä ei voi liikaa korostaa.

Vaikka koulutustarjonta todettiin kattavaksi aktiivinen ennakointi tulevaisuuden osaamistarpeista, on välttämätöntä. Tämä voi edellyttää myös toimintatapojen muutoksia nykyiseen. Satakunnan koulutukseen liittyvällä valmistelulla on vahva yhteys kansalliseen jatkuvan oppimisen uudistukseen.

Taulukkoa täydennetään myöhemmin.

Koulutuspalvelut	Digitali- saatio	Vihreä kasvu	Aika- taulu	Kustannus- arvio	Työllisyys vaikutus	Vastuu- taho	Seuraava askel
1. Koulutuksen ohjaustoiminta:							
Ohjaus-, tuki- ja neuvontapalveluiden kehittäminen.							
Kuntakokeilu Pori, Ulvila ja Kokemäki							
2. Koulutustuotteiden priorisointi:							
Lyhyt kestoisia ja nopeasti työllistäviä koulutuksia.							
Työelämän tarpeen mukaisia koulutustuotteita.							

3. Kohdennetut koulutuspalvelut:							
Käyttämättömän kapasiteetin hyödyntäminen.							
Viestinnän ja markkinoinnin tehostaminen.							
4. Ennakoiva toiminta:							
Tulevaisuuden osaamistarpeiden tunnistaminen.							
Erittoimijoiden yksityisten ja julkisten yhteistyön vahvistaminen.							
Yhteisen tietopohjan vahvistaminen.							
Ennakoinnin perusteella tehtyjen koulutustarjontapäätösten vahvempi esiintuonti.							

9.0 Vaikuttaminen

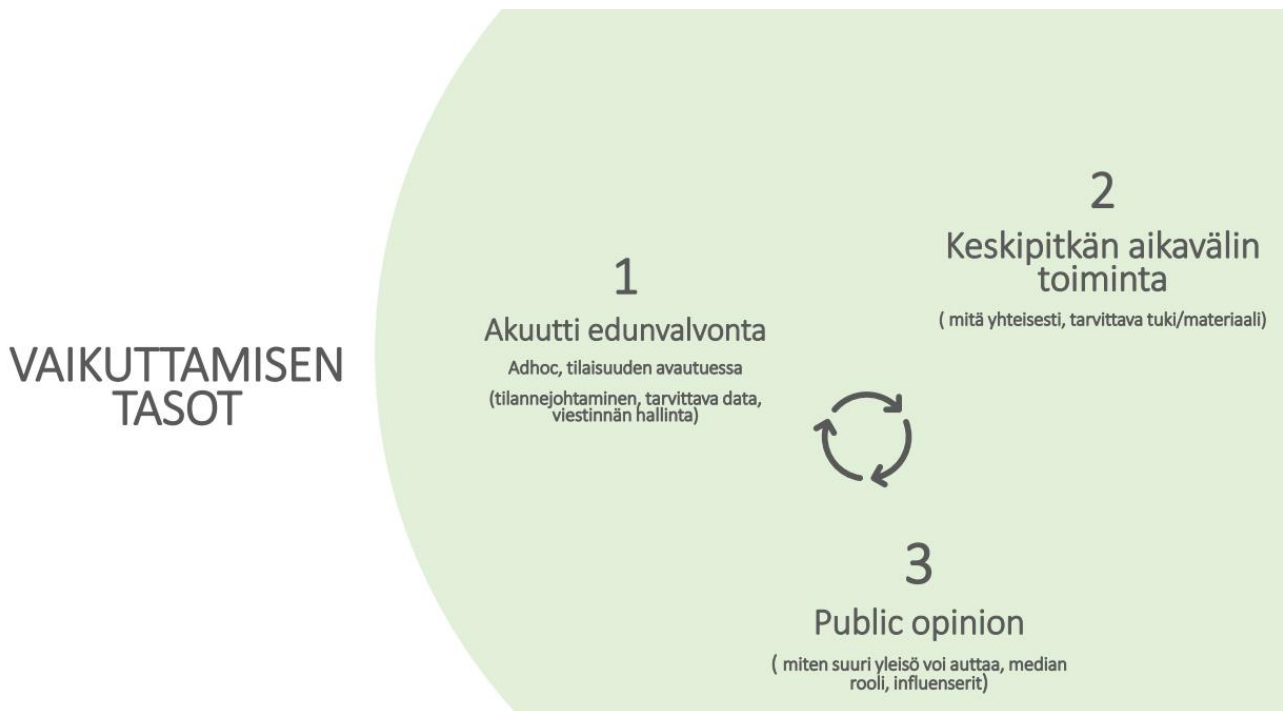
- etsitään ajankohtaisen agendan teemat, joihin vaikuttamistyömme voi liittyä.
- tunnistetaan avainviestejä ja kanavia
- suunnitellaan yhteiset avaukset ja kohderyhmät viestinnän eri tasoilla
- ideoidaan erilaisiin vaikuttamistilanteisiin sopivia välineitä

9.1 Vaikuttamisryhmän nostot

Vaikuttamisryhmän työ on esitetty kuvien ja tekstin avulla, työtä ei ole pyritty pelkistämään taulukkomuotoon.

- Mitä erityisesti yhdessä?

Kansainvälinen vaikuttaminen

Erityistä huomiota haluamme kiinnittää kansainväliseen ja EU-tason vaikuttamiseen, koska menestymisemme on kiinni Euroopan menestymisestä ja haluamme nostaa profiiliamme.

Kohderyhmänä MEPit, suurlähetystöt sekä WFEO yhteistyö

Vaikuttajasisältö

- Sähköiset sisällöt haluamme helpommin löydettäviksi, ajankohtaisiksi ja yhdessä jaetuiksi.
- Toimenpide: Laadukas vaikuttajamedia, jota ammattilaiset voivat hyödyntää työssään – sisältö: keskeiset selvitykset, tilannekuva ja koordinaatiohenkilöiden yhteystiedot
- Kohderyhmänä valtio, ministerit esikuntineen ja virkamiehet

kustannus 30 000 €/vuosi

Yhteiset tekemiset

-Vaikuttamisen vuosikellon elementit:

- Tilannekuvapalaverit, mediatapaamiset, sisäiset kaupunkien johdon ja kansanedustajien tapaamiset sekä kohderyhmille järjestettävät tapahtumat.
- Aikataulutetaan hyvissä ajoin ja valmistellaan huolellisesti.

10. Liitteet

Liite 1

Ohjausryhmän jäsenet:

Puheenjohtaja Asko Aro-Heinilä

Varapuheenjohtaja: Marja Karvonen

Jäsenet: Eklund Ari, Helander Katja, Holmlund Anne, Huhtala

Johanna, Huhtanen Tapio, Isokallio Matti, Jaakkola Anna-

Kaisa, Kalli Eeva, Kalliokorpi Sari, Kallioniemi Marja, Kirkkala Teija, Kivinen Markku, Kujanpää Katri, Lahti Antti, Lehmusvaara Jari, Lipping Tarmo, Luoma Marika, Marttinen Martti, Multisilta Jari, Myllykoski Jari, Pajukoski Jari, Piispa Riikka, Salonen Kristiina, Schultz Lasse, Siivonen Juha, Sundell Juhani, Suvanto Tomi, Vesiluoma Timo, Vihavainen Tiina.

Liite 2

Valmisteluun osallistuneet sidosryhmät:

Porin yliopistokeskus, Satakunnan ammattikorkeakoulu, Diakonia ammattikorkeakoulu, Länsirannikon Koulutus Oy WinNova, Satakunnan koulutuskuntayhtymä Sataedu, Sasky koulutuskuntayhtymä, Kankaanpään Opisto, Suomen Ilmailuopisto, Satakunnan kauppakamari, Rauman kauppakamari, Satakunnan Yrittäjät, Satakunnan ELY-keskus, Satakunnan TE-toimisto, MTK Satakunta, ProAgria Länsi-Suomi, Palkansaajajärjestöjen aluetoimikuntien yhteinen edustaja, Prizztech Oy, Pyhäjärvi-instituutti, Satafood, Kankaanpään kaupunki, Porin kaupunki ja Rauman kaupunki.